

SLOVENSKI

vestnik

Izdajatelj, lastnik in založnik: Dr. Franc Petek, Velikovec. — Uredništvo in uprava: Celovec-Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon 56-24. Glavni urednik: Franjo Ogris, odgovorni urednik: Lovro Potočnik. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec-Borovlje. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Celovec-Klagenfurt 2, Postfach 124.

Letnik XII.

Celovec, petek, 6. december 1957

Štev. 49 (814)

V znamenju prijateljstva med narodi - sosedi:

Opera SNG iz Ljubljane žela lepe uspehe v Celovcu

Na posebni predstavi za koroške Slovence se je zbralo veliko število naših ljudi iz vseh predelov dvojezičnega ozemlja

Že nekaj let je poteklo od časa, ko je Slovenska prosvetna zveza kot pobudnica organizirala prva gostovanja koroških slovenskih pevskih zborov po Sloveniji in obratno nato gostovanja slovenskih umetniških skupin iz Slovenije na Koroškem. Iz teh prvih pobud je vzrasla tradicija rednih kulturnih izmenjav med Ljudsko republiko Slovenijo in Koroško, ki se je izražala tudi v tem, da je vsako leto gostovalo celovsko Mestno gledališče v Ljubljani in Slovensko narodno gledališče (Opera ali Drama) v Celovcu. To je zelo razveseljivo dejstvo, posebno še zato, ker se je za stvar z vso resnostjo zavzel tudi kulturni referat pri koroški deželni vladi. Ravno taka gostovanja in izmenjava kulturnih dobrin so velikega pomena, ker se na ta način povezujejo narodi sosedi in se seznanjajo ter utrjujejo medsebojno prijateljstvo. Mnogo več koristi ciljem miru prijateljsko sodelovanje kot pa hujškanje in sčuvanje, ki je vedno le v nesrečo prizadetim narodom in državam.

Zato je treba naglasiti razveseljivo dejstvo, da se je ob vseh dosedanjih gostovanjih pokazalo, kako se ljudstvo v veliki večini zaznava za prijateljsko sodelovanje in sporazumevanje, dočim je nepoboljšljivih šovinističnih hujškanj, ki hočejo v deželi, kjer prebivata dva različna naroda, napraviti zmedo in sčuvati na medsebojno mržnjo, le bore malo. Taki ljudje še vedno nočejo spoznati, da smo se koroški Slovenci v času, ko so oni še posebno visoko dvigali roko v firerjev pozdrav, odločno postavili po robu fašističnemu nasilju ter se borili za uresničitev demokratičnih pravic vseh ljudi, ki so za mir in sožitje. Ker jim to ne gre v račun, smo jim koroški Slovenci trn v peti in so si zastavili cilj, onemogočiti pravično rešitev člena 7 Državne pogodbe, ki zagotavlja Slovincem vse pravice in popolno enakopravnost.

Tokratno gostovanje ljubljanske Opere, ki je na posredovanje Slovenske prosvetne zveze spet priredila posebno predstavo za slovensko prebivalstvo s podeželja, je ponovno dokazalo, da smo koroški Slovenci živ del slovenskega naroda. Čeprav govorimo naša posebna narečja, ki pa so vsa tesno povezana s knjižno slovenščino in niso nekakšen vindišarski jezik, lahko sledimo vsaki še tako kvalitetni prireditvi v izbrani slovenščini, kakršne se poslužuje prav najvišja kulturna ustanova — Slovensko narodno gledališče iz slovenske prestolnice Ljubljane. Kakor vse dosedanje odlično uspele prireditve Slovenskega narodnega gledališča, tako je tudi letošnja predstava opere oziroma glasbene veseloigre »Štirje grobijani«, katere se je udeležilo veliko število Slovencev iz vseh delov Koroške, jasen dokaz, da je naravnost zlobna vsaka trditev, češ da Slovencev na Koroškem ni ali da je treba njih število šele »ugotavljati« na najrazličnejše načine. Prav tako zlobno pa je tudi, s smešnimi rubrikami demonstrirati »izginotje« slovenskega življa in »dokazovati«, da Slovencev ni, marveč da na Koroškem živi samo še peščica nacionalističnih huj-

skačev. Ne, mnogo nas je še, ki nismo in ne bomo prodali svoje narodne zavesti, svojega značaja za hinavske obljube. Z vsemi silami bomo nadaljevali našo borbo za doseg naših pravic, ki so jih nam priznale tudi štiri velesile s tem, da so v Državno pogodbo sprejele tudi člen 7. To nam je v oporo pri nadaljnjih prizadevanjih, pri katerih nas tudi klavirni početje raznih vindišarskih teoretikov in čudnih žonglerjev s številkami ne more motiti, ker vemo, da v današnjem času, ko se narodi vedno bolj prebujajo in podpirajo ideje mednarodnega sožitja in spoštovanja, za take lažipolitike ni več mesta.

Pri vseh dosedanjih takih prireditvah pa se je tudi pokazalo, da se tudi naši nemško govoreči sodeželani močno zanimajo za slovensko kulturo, saj so bile vse prireditve doslej močno obiskane, tako da so bile vstopnice skoraj vedno razprodane, čeprav celovsko Mestno gledališče lahko sprejme blizu tisoč ljudi. Ob vsakem gostovanju pa smo tudi v časopisih lahko brali zelo laskave ocene, ki pričajo o treznem presojanju in priznavanju slovenske kulture, kulture malega naroda, ki pa v mnogih ozirih dosega evropsko ali celo

svetovno višino. Ob takih prilikah postane še bolj jasno, da so hujškači osamljeni in da je njih početje smešno, hinavsko in proti načelom mirnega sožitja, kajti ideja zblíževanja in združevanja narodov je v tem primeru mnogo močnejša.

Vedno spet, ko prisostvujemo prvovrstnim prireditvam najvišje gledališke ustanove naroda, katerega živ člen smo tudi koroški Slovenci, se utrjuje naša samozavest, ki jo protislovenski elementi skušajo v nas uničiti s tem, da označujejo naš slovenski jezik kot jezik hlapcev, ki ni sposoben za umetniško izražanje. Ta miselnost je podla in dokaj nesodobna, vendar se je na žalost še vedno poslužujejo celo v nekaterih šolah, kjer vcepljajo mladini odpor do materinščine in ubijajo v otrocih tisto, kar bi jim moralo po vseh naravnih pravilih biti najdražje.

Nedeljska operna predstava nam bo ostala vsem v najlepšem spominu, saj so ljubljanski umetniki, od prvega do zadnjega mnogo zahtevajoče operno delo italijansko-nemškega skladatelja Wolf-Ferrarija zapeli in zaigrali res odlično in dovršeno. Ljubljanski umetniki so nam posredovali umetnost res s srcem in zato je

bil tudi njih uspeh sijajen. Nam že poznani in priljubljeni umetniki nas tudi tokrat niso razočarali in so nam s svojo komiko, humorjem in svojim umetniškim znanjem nudili res lep kos umetnosti. Odlično pa je bilo izvajanje tudi tistih umetnikov, ki smo jih letos prvič videli v Celovcu.

Ob koncu predstave je spregovoril predsednik Slovenske prosvetne zveze dr. Franci Zwitter, ki je med drugim naglasil veliki pomen kulturnih izmenjav za dobrososedske odnose ter za utrjevanje miru. Ob tej priliki je posebej pozdravil predsednika izvršnega sveta LR Slovenije Borisa Kraighera s soprogo, sekretarja sveta za kulturo in prosveto LR Slovenije Vlada Vodopivca, vodjo kulturnega referata koroške deželne vlade dvornega svetnika dr. Rudana, odpravnika poslov Generalnega konzulata FLRJ v Celovcu kon-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Le v iskrenosti je pot do rešitve

»Sramoto za pravno državo in sramoto za državo s staro kulturo« pomeni zadržanje Italije napram nemško govoreči manjšini na Južnem Tirolskem, so to sredi ugotovili v dunajskem parlamentu, ko so v proračunski razpravi obravnavali poglavje zunanje politike. Zastopniki vseh strank so ostro obsodili neizpolnjevanje tako imenovanega Pariškega sporazuma s strani Italije ter zahtevali od avstrijske vlade, da podvzame bolj odločne ukrepe v vprašanju Južnih Tirolcev.

Ob tej priložnosti so posamezni govorniki navezali tudi na vprašanja manjšin pri nas v Avstriji in je treba ugotoviti, da so se v tej zvezi znebili izjav, ki pričajo ali o nepoznanju in neupoštevanju dejanskega položaja, ali pa so osnovane na zlasti v vrstah koroških šovinistov razširjenih načelih demokracije, po katerih je pravično in demokratično le tisto, kar je njim po volji in v korist.

■ Vprašujemo OVP-jevskega poslanca dr. Toncica, kaj bi dejal, če bi poslanec rimskega parlamenta očital Avstriji, da se le zato zanima za svojo manjšino v Italiji, ker živijo pripadniki te manjšine v bolj-ših razmerah kot pa večinski narod v matični državi?

■ In socialističnemu poslancu dr. Korefu bi povedali le toliko, da mu Južni Tirolci nikakor ne bi bili hvaležni in tudi ne preveč srečni, če bi uživali »tako dalekosežno avtonomijo na vseh življenjskih področjih«, kot jo baje imamo pripadniki slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji.

■ Poslanci v dunajskem parlamentu, ki so — poudarjamo, da upravičeno! — obsojali izgrede fašističnih elementov proti pripadnikom nemško govoreče manjšine na Južnem Tirolskem, pa bi morali vsaj v enaki meri obsoditi tudi prav tako fašistične izgrede proti pripadnikom slovenske manjšine na Koroškem. Ne moremo namreč verjeti, da poslanci na Dunaju še ne bi vedeli za celo vrsto zločinskih atentatov, ki so jih v teku zadnjih let izvršili »neznani storilci« na koroške Slovence in njihove ustanove, ne da bi oblasti vsaj v enem stanem primeru izsledile in kaznovala zločince ter tudi njihove duhovne očete.

Vendar je vse to le del stvarnosti, pred katero pa tako na Koroškem kakor tudi na Dunaju dosledno zapirajo oči. Raje se zatekajo k dvoličnosti in očitajo sosedni deželi grehe, ki jih tudi sami delajo v lastni državi. Ali se taki ljudje, ki jih žal najdemo tudi na odgovornih mestih, res ne zavedajo, da s takim početjem svojim ljudem v Italiji nikakor ne koristijo, marveč jim njihovo pravično borbo le še otežkočajo. Prej ali slej bodo morali pač spoznati, da je samo v iskrenem — toda iskrenem za vse strani! — prizadevanju mogoče tudi v takih vprašanjih najti rešitev, ki bo zadovoljevala vse prizadete.

Neenotnost med zavezniki

Čez dober teden se bo v Parizu začelo doslej največje zasedanje Atlantskega pakta, saj se ga bodo udeležili najvišji predstavniki posameznih držav-članic. Toda uspeh tega zasedanja je že vnaprej silno dvomljiv in to ne le zaradi nenadnega obolenja ameriškega predsednika Eisenhowerja, katerega sodelovanje na pariškem posvetovanju še vedno ni zagotovljeno.

To organizacijo zahodnoevropskih držav in Ameriko na čelu tarejo namreč tudi še druge skrbi. Prva izmed težav, s katerimi se bodo morali na posvetovanju spoprijeti, je nastala šele tik pred zasedanjem: Med Francijo na eni in Anglijo ter Ameriko na drugi starni je zazijal nevaren prepad nesporazuma, ko sta zadnji dve kljub ostrim protestom Francozov dobavili orožje Tuniziji. Tudi druge ovire ne bo lahko premostiti, kajti skandinavske dežele odločno vztrajajo pri tem, da za sedaj na njihovem ozemlju ni mogoče zgraditi raketnih oporišč, s katerimi bi

Amerika tako rada osrečila vse svoje prijatelje. Da pa je mera polna, so se pojavila nesoglasja še med Anglijo in Zahodno Nemčijo, ker Nemcem ne gre v glavo, da bi morali iz svojega vzdrževati angleške čete na nemškem ozemlju. Poleg tega prihaja nemška vlada v sila kočljiv položaj zaradi atomskega orožja, ki mu večina nemškega prebivalstva ostro nasprotuje, dočim so v ostalih zahodnih državah mnene, da bi morala nemška vlada izraziti pripravljenost, da bo sprejela oborožitev zahodnonemške vojske z atomskim orožjem ter pristala na vzpostavitev ameriških oporišč za atomske izstrelke v Zahodni Nemčiji.

Ob takem položaju je razumljivo, da se tudi v krogih Atlantskega pakta samega pojavljajo resni dvomi glede uspeha bližnjega zasedanja v Parizu. Če posameznim predstavnikom prizadetih držav, ki na medsebojnih obiskih skušajo najti zblížanje, ne bo v zadnji minuti uspelo najti načelnega soglasja, potem bo Pariz za članice NATO nujno pomenil razočaranje.

Afriški narodi podpirajo Alžirce v boju za neodvisnost

Vojna v Alžiru, ki se še vedno nadaljuje, zadnje dni zaposluje tudi Glavno skupščino Organizacije združenih narodov, od katere svobodoljubni narodi pričakujejo, da bo podvzela potrebne korake za zagotovitev alžirske neodvisnosti. To zahtevo je v političnem odboru OZN naglasil tudi delegat Saudove Arabije ter dejal, da mora rešitev alžirskega spora temeljiti na brezpogojnem priznanju alžirske neodvisnosti, na priznanju začasne vlade, ki jo je sestavila narodnoosvobodilna fronta in nato na prenehanju sovražnosti, čemur naj bi sledila pogajanja s Francijo.

Podobno so se izjavili tudi delegati številnih drugih držav in se je znašla Francija v zelo neprijetnem položaju, ker hoče še dalje vztrajati na odklonitvi alžir-

ske neodvisnosti. Le italijanski zastopnik je pavšalno podprl stališče Francije ter se s tem očitno postavil v vrsto tistih, ki bi hoteli še dalje krojiti usodo drugim.

O alžirskem vprašanju je podal važno izjavo tudi predsednik Tunizije Burgiba, ki je poudaril, da so Alžirci zgrabili za orožje samo zato, da bi si priborili neodvisnost. Glede izjave predsednika francoske vlade Gaillarda, da francoske čete ne bodo privolile v neodvisnost Alžirra ne glede na pogoje, pa je Burgiba dejal: To dokazuje, da alžirska neodvisnost še ni zrela. V teh pogojih se bo vojna nadaljevala, dokler Francija ne bo zrela za alžirsko neodvisnost. Tedaj bodo možna pogajanja ne le za prenehanje sovražnosti, marveč tudi za mir, za pravični mir, ki bo slonel na spoštovanju pravic alžirskega naroda do lastne domovine.

Volitve v Jugoslaviji bodo verjetno marca 1958

Dne 23. t. m. poteče štiriletni mandat sedanji zvezni ljudski skupščini FLR Jugoslavije ter skupščinam posameznih jugoslovanskih republik, zaradi česar se bodo navedenega dne tudi formalno razpuštile. Še prej pa bodo razpisane volitve v nove skupščine, ki bodo predvidoma meseca marca 1958.

Komu škoduje znanje obeh deželnih jezikov?

V naslednjem članku podajamo nekatere misli, ki so bile iznešene na nedavnem posvetovanju Zveze slovenskih organizacij na Koroškem.

Danes je borba za našo enakopravnost nekoliko lažja ker dobro vemo, kdo nam odreka naše pravice in zakaj. Ni slučaj, da so nekateri ljudje na Koroškem zagriženi nasprotniki dvojezičnega pouka na šolah, prav tako pa tudi ni slučaj, da se prav isti ljudje kažejo čudno radodarni in nam hočejo velikodušno dovoliti samo slovenske šole. Vendar vemo, da ta njihova radodarnost ni iskrena, marveč jo narekujejo čisto določeni cilji: če se slovenski otroci v šoli ne bodo učili tudi slovensko, bodo še lažje podlegli germanizaciji, če pa se bodo učili samo slovensko, bodo ob nemško govorečem večinskem narodu ostali tujci na lastni zemlji. Taki so njihovi računi, ker se zavedajo, da je in ostane enakopraven med enakopravnimi le tisti, ki obvlada jezika obeh v deželi naseljenih narodov.

Vprašajmo se, kdo so tisti, ki delajo take račune. Gotovo ne delavci, kmetje in poštene delovni inteligenti, marveč jih najdemo le med gospodarsko močnimi, pa naj bodo to potem zemljiški veleposestniki ali pa industrijski bogataši. Torej je naše narodno vprašanje hkrati tudi razredno vprašanje, to še toliko bolj, ker ima ta gospoda v Avstriji in tudi na Koroškem še vedno veliko besedo. Zato, tudi vedno spet opažamo, da se prav ti ljudje vedno najbolj zaganjajo proti naši narodni skupini.

Kapitalistični razred, ki še vedno živi od izkoriščanja delovnega človeka, se pač tudi v Avstriji upira novemu družbenemu redu ter napredku sploh, če le-ta ni izrecno v njegovem interesu. Bogata gosposka zavira napredek, kjer koli se le da, ker se boji, da bi nekoč moglo biti konec njenemu gospodarstvu. Pri nas na Koroškem je ta boj v veliki meri usmerjen proti slovenskemu ljudstvu, kateremu bi

hoteli odvzeti tisto hrbtenico, na katero je mogoče graditi zdravo narodno zavest, to je materni jezik, ker se zavedajo, da se bo človek, ki se prodaja v narodni borbi, po potrebi prodal tudi v razredni borbi. Prav taki ljudje pa so jim potrebni in dobrodošli za ohranjanje njihovih razrednih pozicij.

Na drugi strani premislimo, komu na Koroškem škoduje, če zna oba deželna jezika, če poleg nemščine obvlada tudi slovenščino? Gotovo to ni noben delovni človek, kajti zaradi poznanja slovenskega jezika in slovenske kulture nihče ne bo prikrajšan niti za en kos kruha. Zato je razumljivo, da taki ljudje nimajo ničesar proti Slovencem in njihovemu jeziku, marveč si tudi nemško govoreči delovni ljudje želijo znanja obeh jezikov, ker se zavedajo, da je tako znanje v naših razmerah gospodarska in kulturna potreba.

To pa pomeni, da imamo tudi v nemško govorečih sodeželanah mnoge zaveznike in prijatelje, ki jim niti na misel ne pride, da bi koroškim Slovencem odrekli njihove pravice. Taka povezanost se je pokazala že v času protifašistične borbe, ko so mnogi nemško govoreči Korošci zvesto podpirali naše partizanske borbe, ampak ne iz strahu pred njimi, marveč z globokim prepričanjem, da s tem poma-

gajo uničevati skupnega nasprotnika. Čeprav so se torej bojevali proti najhujšemu sovražniku avstrijske republike, proti nemškemu fašizmu, danes ne poudarjajo toliko svoje domovinske zvestobe, kakor to delajo tisti, ki so pomagali naši skupni domovini Avstriji zadati smrtni udarec. Vedeti moramo, da ljudem, ki si danes lastijo monopol nad domovinsko zvestobo, v resnici niti ne gre za zvestobo domovini, marveč le za ohranjanje svojih lastnih koristi in dobičkov, ki sta jim s trdim delom nakopičila tako nemški kakor tudi slovenski delovni človek. Da pa se nemško in slovensko govoreči delovni ljudje ne bi znašli v enotni borbi proti skupnim izkoriščevalcem, jih je treba razdvajati z umetno razpihovano narodno mržnjo.

V tem je treba iskati vzroke za razne šovinistične pojave na Koroškem. Zato mora biti naše prizadevanje v veliki meri usmerjeno v to, da bodo o naklepih naših nasprotnikov, ki so hkrati tudi nasprotniki nemško govorečega delovnega človeka, poučeni tudi sodeželani nemškega jezika. Če nam bo uspelo to, potem bomo imeli vedno več zagovornikov naših pravic tudi med avstrijskimi delovnimi ljudmi, ki se bodo zavedali, da je pravica nedeljena in da tisti, ki zatira drugega, tudi sam ne more biti svoboden.

SZ napovedala vojno ZDA na področju trgovine in mirnodobne proizvodnje

Sekretar KP Sovjetske zveze Nikita Hruščev, ki je znan po svoji duhovitosti in naravni šegavosti, si je po sovjetskih uspehih z umetnimi sateliti in medcelinskimi raketami že večkrat privoščil kakšno pikro na račun Zahoda in posebno Združenih držav Amerike. Tudi v svojih izjavah zastopniku ameriškega tiska Williamu Randolphu Hearstu se je poslužil marsikatero vesele oblike svojega zdaj že splošno znanega izražanja.

Posebno važnost v teh izjavah je polagal na vprašanja trgovinske izmenjave ter dejal: Trgujemo rajši, kakor da bi se oboroževali! Nič ne de, če vi načete trgovati z nami s strateškim blagom. Se o tem pač ne bomo pogovarjali, toda ne izločujemo vse trgovine. Odpravimo trgovinske diskriminacije, saj je toliko priložnosti, da bi navezali prijateljstvo s trgovanjem.

Hruščev je ameriškemu zastopniku pri-
znan, da je Amerika trenutno najmočnej-

ša država, da so njene zmogljivosti velike in da ima nekatere reči silno razvite. Toda napovedujemo vam vojno — je dejal — vojno na miroljubnem področju trgovine. Pozivamo vas na tekmo v proizvodnji radioaparatur, televizorjev in sesalcev prahu vseh vrst. Napovedujemo vam to vojno in zmagali bomo. Nevarnosti za Ameriko ne predstavlja medcelinska raketa, temveč obstoji v miroljubni proizvodnji. V tem pogledu vztrajamo in prav ta vztrajnost bo dokazala premoč našega sistema. Združene države Amerike ne namearvamo premagati z orožjem, pač pa s proizvodnjo dobrin. Premagati jih bomo v gradnji stanovanj, v proizvodnji blaga in živil ter glede vseh uslug, ki bodo na razpolago ljudstvu. Ker ste začeli mnogo prej kot mi, imate danes najvišjo življenjsko raven, toda zmagali bomo mi. Prekosili bomo Združene države Amerike in to bo ljudstvo prepričalo, da je naša pot pravilna.

Avstrijsko državno gospodarstvo v letu 1956

V pododboru parlamenta so zadnji teden razpravljali o državnem gospodarstvu v letu 1956. Iz tozadnega poročila je razvidno, da so bili dohodki države lani za 3.978 milijonov šilingov višji, kot jih je predvideval proračun. Znašali so namreč 30.014.184.123 šilingov (v proračunu 26.035.685.000 šil.). Izdatkov je bilo lani 29.424.343.891 šil., dočim jih je proračun predvideval le 27.244.235.000 šil. To se pravi, da se je državno gospodarstvo, v katerem so računali s primanjkljajem v višini 1.208.550.000 šil., lani zaključilo v rednem proračunu s presežkom v višini okoli 590 milijonov šilingov.

Tudi v izrednem proračunu, v katerem dohodkov sploh niso predvidevali, je letni zaključek nepričakovano dober. Dohodki so dosegli vsoto 301.394.367 šilingov, medtem ko so izdatki znašali 1.669.100.799 šil. Torej je celotni primanjkljaj (v proračunu predviden v višini 2.172.989.000 šil.) znašal le 777.866.200 šil., torej za 1395 milijonov šilingov manj, kot so pričakovali.

V zvezi s temi podatki je bila s strani socialistov izrečena v parlamentu kritika na račun finančnega ministrstva in je bil naglašen dvom, če ima ministrstvo brez privolitve parlamenta pravico, v taki meri zvišati izdatke preko vsote, ki je določena v proračunu.

Državna lastnina je lastnina vseh državljanov

V parlamentu, kjer so zadnje dni začeli specialno debato o proračunu za leto 1958, je bilo med drugim govora tudi o podpravljenih obratih. Ob tej priložnosti so postala očitna gotova nesoglasja med SPČ in OVP, zlasti kar tiče tako imenovane »ljudske delnice«, s katerimi skuša OVP baje omogočiti soodločanje najširših plasti prebivalstva v različnih državnih obratih. Da zadeva dejansko ni namenjena v korist malemu človeku, se je pokazalo že doslej, ko so se z »ljudskimi delnicami« v prvi vrsti okoristili spet le tisti, ki pač razpolagajo s potrebnimi denarnimi sredstvi.

Med razpravo o tem vprašanju so s so-

cialistične strani poudarili, da pomenijo »ljudske delnice« v bistvu le nov način reprivatizacije velikih podpravljenih obratov, dočim hočejo socialisti doseči, da bo državna lastnina postala bolj kot doslej lastninski pojem za vse državljane. V tej zvezi so tudi zahtevali izdatna državna sredstva za prepotrebne investicije, ki so jih morali ti obrati doslej v veliki meri kriti iz lastnih sredstev.

Prav tako so ostro napadli tudi OVP-jevski način gospodarjenja s petrolejskimi vrelci, ki očitno stremi za tem, da bi prišlo petrolejsko gospodarstvo v tuje roke ali pa vsaj pod vpliv tujega kapitala.

PO ŠIRNEM SVETU

Djakarta. — Neznanci so poskušali ubiti predsednika Indonezije Sukarna. Napadli so ga v glavnem mestu Djakarti, in sicer z ročnimi granatami v trenutku, ko se je peljal po mestu. Ob poskušanem atentatu je bilo ubitih sedem ljudi in ranjenih 14. Aretirali so že več sumljivih oseb.

Bonn. — Parlamentarna frakcija zahodnonemške opozicijske socialno demokratske stranke je ponovno podvzela pobudo za dopolnitev ustave tako, da bi bila dovoljena v Zahodni Nemčiji uporaba atomske energije samo v miroljubne namene.

Budimpešta. — Prvi sekretar madžarske socialistične delavske stranke Janos Kadar je na kongresu sindikata kovinarjev izjavil, da je treba v okviru socialistične graditve posvečati veliko pozornost problemu življenjske ravni. Dodal je, da bi bilo napačno misliti, da se bo že v nekaj prihodnjih letih standard pomembno zvišal, treba pa je ugotoviti temelje standardu, ki je bil že dosežen.

Helsinki. — Pretekli teden je bila končno končana 43-dnevna vladna kriza na Finskem. Za predsednika nove finske vlade, sestavljene iz upravnih funkcionarjev, je bil imenovan predsednik finske banke Reiner von Fieland.

Tunis. — Tuniški predsednik Burgiba je zavrnil francoske proteste v zvezi s sklepom tuniške vlade, da bo kaznovala vse Tunizane, ki so v dobi osvobodilnega gibanja sodelovali s francoskimi upravnimi oblastmi. Tuniški zakon o kršenju narodne časti se nanaša na obdobje od 1951, ko so francoske oblasti prekinile pogajanja s Tunizijo, pozapre veliko število nacionalističnih voditeljev in ko se je začelo osvobodilno gibanje za neodvisnost Tunizije. Burgiba je zavrnil dva francoska protesta.

Buenos Aires. — V Argentini so ustanovili novo politično stranko, ki se bo imenovala »bela stranka«. Njeni predstavniki so zahtevali od volilnega sodišča, da registrira novo stranko, tako da bi se lahko udeležila februarških parlamentarnih volitev. »Bela stranka« računa na nad 2 milijona glasov tistih, ki so pri volitvah za ustavodajno skupščino 27. julija glasovali z belimi glasovnicami, kar so ocenili kot podporo bivšemu predsedniku Argentine Peronu.

Pariz. — Na sestanku 15 držav severnoatlantskega pakta, ki bo v dneh od 16. do 18. decembra v Parizu bo po dosedanjih poročilih sodelovalo 60 ministrov. Razen predsednikov vlad bodo prišli na sestanek tudi obrambni in zunanji ministri vseh vlad ter številni svetovalci. Eisenhowerjeva nenadna bolezen je pri organizaciji tega sestanka povzročila precej zbeganosti, trenutno pa vse kaže, da se bo predsednik ZDA sestanka le mogel udeležiti.

New Delhi. — Na zahodnih mejah Indije ob Burmi in Pakistanu so ustanovili posebno avtonomno deželo plemena Naga. Ta dežela bo od slej naprej neposredno upravno podrejena osrednji vladi v New Delhiju. Za ustanovitev avtonomne pokrajine so se odločili spričo večletnega boja separatističnega gibanja tega plemena. V novi avtonomni deželi živi okoli 350.000 pripadnikov plemena Naga.

Gettysburg. — Predsednik Eisenhower je sklenil prevzeti nadzorstvo nad odborom znanstvenikov, ki so ga nedavno ustanovili, da bi dajal nasvete v zvezi z vodenimi izstrelki in umetnimi sateliti. Odbor znanstvenikov je doslej delal pri uradu za obrambno mobilizacijo. Bela hiša je tudi sporočila, da so v odbor imenovali 5 novih članov, tako da sedaj šteje 17 znanstvenikov. Na ta način hočejo Američani nadoknaditi zamujeno.

Little Rock. — Zadnji teden je odšel iz Little Rocka zadnji oddelek federalnih čet, ki so bile dva meseca navzoče v tem mestu, da bi bdele nad izvajanjem desegracije v tamkajšnji šoli, v katero hodijo belci in črnci. Na njihovo mesto bodo prišle teritorialne orožniške enote, črnski otroci pa bodo od slej naprej prihajali v šolo pod nadzorstvom staršev.

GOSPODARSKI DROBIŽ

Avstrijski blagovni promet preko Reke močno narasel

V letošnjih prvih devetih mesecih je znašal avstrijski blagovni promet preko Reke 211.846 ton in se je tako v primeri z istim obdobjem preteklega leta povečal za celih 100 odstotkov. Avstrijski izvoz preko Reke je leta 1956 znašal 61.156 ton, letošnje prve tri kvartale pa 201.959 ton, torej za 230 odstotkov več. Po drugi strani pa je avstrijski uvoz preko Reke letos precej nazadoval. Dočim je Avstrija prve tri kvartale preteklega leta uvozila preko Reke 43.991 ton različnega blaga, ga je letos v istem obdobju uvozila preko te luke le 9887 ton.

Trgovanje med Avstrijo in Jugoslavijo

Glasilu Zvezne gospodarske zbornice »Internationale Wirtschaft« je objavilo podrobnejše podatke o kontingentih, ki so bili določeni za trgovinsko izmenjavo med Avstrijo in Jugoslavijo v letu 1958. Jugoslavija se je obvezala, da bo izvozila v Avstrijo 10.000 prašičev, 4.000 ton svinca in ferokroma, 25.000 ton koroze in 90.000 ton rjavega premoga; Avstrija pa bo izvozila v Jugoslavijo 3000 ton plemenitega jekla, 3000 ton rotacijskega papirja, 4.000 ton celuloze, 10.000 ton pločevine, nadalje volneno predivo, stroje, kovinske izdelke in električne aparate v skupni vrednosti 5,5 milijona dolarjev.

Jugoslovanski izvoz živine

V prvi polovici letošnjega leta je Jugoslavija izvozila 26.000 ton živine, za četrtino več kakor v istem času lani. Po količini je šlo največ blaga v Grčijo, po vrednosti pa največ v Zahodno Nemčijo. V Italijo je izvozila Jugoslavija v istem času 6161 ton blaga. Po vrednosti in količini sledijo Malta, Švica, Avstrija, Francija in Izrael.

Prosveto in kulturo v vse plasti našega ljudstva

Velika naloga naših prosvetnih društev je, da posredujejo našemu kmečkemu človeku in sploh vsemu delovnemu ljudstvu slovensko besedo, zdravo ljudsko prosveto in dobrine naše slovenske kulture. Res je, da tudi današnja mladina sprejema priložnostne »kulturne« užitke, ki pa so po veliki večini le malovredno nadomestilo. Plehki filmi, neokusno ilustrirani listi, lahka malovredna literarna plaža so pogosto zaželjena duhovna hrana, ki pa nikakor ne vpliva vzgojno, temveč mladino le kvari. Dobri nadomestki naj s prizadevanjem naših društev usmerijo prosveto na vse boljši tir.

Govorijo o brezbriznosti in upadanju zanimanja za prosveto in kulturno izživljanje v naših krajih. Tehnizacija in splošni ekonomski napredek sta brez dvoma tudi v naši vasi zmanjšala zanimanje za tradicionalne ljudske običaje in rekel bi prejšnje kulturne vrednote, zato je na tem področju nastala neka vrzel prehodnosti, ki zahteva nove oblike kulturno-prosvetne dejavnosti. Ni lahko raziskavati kakšno prosveto in kulturne dobrine naj bi v današnjem času nudili ljudstvu, toda problem je tako važen, da mu moramo posvetiti vse sile.

Eno je gotovo: Izobraževati naše ljudstvo in mu odpirati vrata v hram kulturnih dobrin in vrednot, v mojstrovine svetovne in slovenske literature, upodabljajoče umetnosti, gledališča in glasbe je prvenstvena naloga naše prosvete.

Kulturno-prosvetna dejavnost je trajen proces, ki se mora nenehno ponavljati, presnavljati in trajno ustvarjati. Kulturne dobrine postanejo mrtve, če se vedno spet ne poživljajo in znova spet kažejo. Knjiga, ki je nihče ne bere, je brez življenja. V vsakem posameznem človeku je treba prosveto in kulturno življenje gojiti, stalno poživljati in obnavljati.

Prosvete in kulturnih dobrin naj bi bili deležni vsi naši ljudje. Izobrazba daje plemenit užitek, vodi k samostojnemu mišljenju in osamosvojitvi duha. Naši prosveti je treba dati smer splošnosti ter jo vo-

diti k določenemu cilju. V črpanju skupne izobrazbe bo posameznik, ki se kot poedinec čuti slabega, našel pot v solidarnost enotnosti, kajti še vedno velja pravilo: Složnost in strnjeno razvite umske sile krepijo in jačijo tudi male. Strnjena volja in moč duha pa sta našemu ljudstvu bolj kot kdaj koli potrebna.

Časi, ko je bila prosveta in kultura privilegij bogatih in imovitih slojev, so minili. Delavski razred, ki je v trdih socialnih borbah priboril tudi ročnemu delu priznanje kot vrednota in pometel z naziranjem prejšnjih časov, ko je gospoda smatrala ročno delo za nečastno in poniževalno. Vladajoča kasta ni izvajala fizičnega dela, pač pa si je prisvajala pravico kulturne dejavnosti in kulturnih užitkov, delovnemu človeku, ki je edini v potu svojega obraza prideloval kruh zase in za gospodo, pa jih je odrekala. Z vztrajno borbo je delavski razred izpodnesel gospodi tudi ta privilegij in si utrl pot k izobrazbi in kulturi ter se povzpел do človeka vrednejšega življenja. S tiskom, knjigo, brošuro in časopisom so socialistični delavski voditelji odpirali proletariatu oči in ga privedli k sprejemanju izobrazbe in uživanju kulturnih dobrin. Danes so v delavskih centrih in mestih številne možnosti in ustanove, ki posredujejo delavstvu prosveto, kulturo in umetniški užitek.

Manj zadovoljivo je na tem področju preskrbljeno za podeželsko ljudstvo. Potrebno je, da damo našim že obstoječim slovenskim prosvetnim društvom nove pobude in zagona, da bodo zaživela in se razvijala v sočno rast ter polnokrvno izpolnjevala visoko in plemenito poslanstvo za visoko kulturno raven našega ljudstva.

Prvi najboljši pripomoček k temu je slej ko prej knjiga. Vsako društvo naj izbere iz svoje srede človeka, ki ima vesele s knjigami in mu poveri naloge knjižničarja. Knjižničarju pripada trenutno po-

sebno, lahko bi rekel najvažnejša naloga v naši prosveti.

Knjižničarjeva lepa naloga je, da nenehno priporoča, širi in posreduje knjige od človeka do človeka in vzbuja zanimanje zanje. Če nikogar ni, ki bi knjige izposojeval, jih priporoča in celo vsiljeval, bo zanimanje za branje vedno bolj zaspalo. Izkušnja pa kaže, da mlad človek, ki se po kakršni koli pobudi začne zanimati za knjige in jih brati, knjige vzljubi ter mu postanejo nepogrešljive prijateljice in spremljevalke v življenju. Kmalu začuti bralec, koliko lepih, dragocenih in koristnih uric mu nudi branje lepe knjige, umotvor pisatelja leposlovca ali znanstvenika. ki v tiskani besedi govori tisočim. Bralcu se odpira nov, čisto še nepoznan svet, širi se mu obzorje in umsko raste. Kolikim mladim, po naravi nadarjenim ljudem so knjige posredovale visoko izobrazbo, ki mu zares sije naravnost iz obraza, kakor beseda izobrazba sama pove. Vse drugače bo tak človek presojal trenja in dogodke v okolici in v svetu in postal bo polnovreden, dragocen član narodnega občestva. Tudi nasprotnik nas bo končno cenil po višini naše kulturne stopnje, ki si jo s samoizobrazbo lahko osvajamo s pomočjo knjižnic naših prosvetnih društev.

Visoke stopnje izobrazbe naj bodo deležne najširše plasti našega delovnega ljudstva na Koroškem. Zaradi tega je prvenstvena naloga naših društev, da uredijo in izpopolnijo svoje knjižnice ter knjige marljivo izposojajo, kar naj bo visoka in hvaležna dejavnost predvsem požrtvovalnega knjižničarja.

Prosvetljeni in izobraženi člani naše narodne družine so temelj vse naše prosvetne in kulturne dejavnosti, ki spada v okvir prosvetnih društev, poleg tega pa tudi pogoj za naš gospodarski razvoj in napredek, kader za naše združništvo ter socialno in politično udejstvovanje.

Ob novi številki „Mladega roda“

Nekoliko zakasnela je izšla nova številka šolskega lista za koroško mladino »Mladi rod«, ki je namenjena mesecema november in december. Tako po vsebini kakor po obliki nadaljuje ta list tudi z novo številko svojo že splošno priznane tradicijo.

V glavnem prinaša ta dvojna številka prevlečice in pripovedke (navadno ponatis iz različnih čitank), ki so predvsem namenjene prvim razredom. Za starejše letnike je urednik izbral leposlovni črtici Miška Kranjca (Mladi jahač) in Prežihovega Voranca (Bolečina) ter Anton Aškercovo pesem »Janičar«. Tudi vrsta poučnih spisov — Janez Vajkard Valvasor, Pot v Babilon, Riž, najvažnejša hrana azijskih narodov — tokrat ne manjka prav tako pa so bili zelo marljivi tudi najmlajši sodelavci, ki so bogato prispevali za rubriko »Mladina piše«.

Da je tudi najnovejša številka »Mladega roda« bogato opremljena s slikami, ni treba posebej poudarjati, pač pa je nedvomno na mestu ugotovitev, da naslovna stran, ki predstavlja dvojezično ljudsko šolo v Škocijanu v Podjuni, posrečeno demonstira enega prvih in glavnih namenov tega lista: šolski mladini naših krajev ne glede na narodno pripadnost približati in posredovati tudi lepote slovenskega jezika in slovenske kulture. Kajti le v spoštovanju in spoštovanju jezika in kulture obeh narodov v deželi bo mlada generacija našla pot narodne strpnosti in medsebojnega spoštovanja, kar bo v korist vsemu prebivalstvu naše lepe skupne domovine Koroške.

Za vsak napredek in uspeh na tem področju pa bo imel nemalo zasluge prav »Mladi rod«.

Umrl je tenorist Benjamino Gigli

V ponedeljek je bil v Rimu pogreb znamenitega italijanskega tenorista Benjamina Giglija, ki je 30. novembra umrl za pljučnico. Veliki pevec je bil star 67 let. Rodil se je 20. marca 1890 v Recantiju na italijanski strani severne jadranske obale. Že kot otrok je pel v različnih zborih. Prvi večji uspeh v operi je doživel leta 1917 v Španiji. Od 1921. do 1932. leta pa je bil prvi tenorist Metropolitanske opere v New Yorku, kjer je bil naslednik slavnega italijanskega tenorista Carusa. Giglijev glas je užival svetovno slavo. Vseh štirideset let njegovega umetniškega udejstvovanja so snemali njegov odlični tenor na gramofonske plošče. Priredil pa je tudi koncertne turnee po vseh večjih evropskih in izvenevropskih mestih, kjer je vedno želel vsesplošno priznavanje in odobravanje. Njegov zadnji koncert je bil 20. marca 1955 v Manchesteru, ko je umetnik praznoval svoj 65. rojstni dan.

KULTURNE DROBTINE

Zopet kulturni stiki med SZ in ZDA

Kulturne stike med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami Amerike, ki so že eno leto prekinjeni, bodo ta mesec zopet obnovili. Znamenita pevka v Metropolitanski operi v New Yorku, Blanche Theodora, bo priredila v Moskvi dva pevka večera. Umetnica bo v SZ nastopila tudi v operi »Carmen« ter nato gostovala v Leningradu in Kijevu. Po drugi strani pa nastopita 1. januarja 1958 osem tedensko turnejo po ZDA sovjetski pianist Guilels in violinist Leonid Kogan.

Najbolj iskane knjige v SZ

Državna založba v Moskvi je objavila statistiko knjižnih izdaj od leta 1917 naprej. Iz te statistike je razvidno, da so najbolj iskana klasična dela inozemskih pisateljev. Največji uspeh v Sovjetski zvezi so prav gotovo doživele izdaje del znamenitega ameriškega pisatelja Jacka Londona. Moskovska Državna založba je izdala 662 izdaj njegovih del s skupno naklado 18 milijonov izvodov. Visoke naklade so nadalje dosegli še Victor Hugo s 13 milijoni izvodov in 382 knjigami ter Jules Verne z 277 knjigami in 12 milijoni izvodov.

Velike naklade pa so doživela tudi dela sovjetskih klasikov in novejših avtorjev.

Lutkovna gledališča zborujejo

To sredo se je v Pragi začel peti kongres mednarodne organizacije lutkovnih gledališč in bo trajal do 14. decembra. Zadnji tak kongres je bil leta 1933 v Ljubljani, zdaj pa je Češkoslovaška dala pobudo za oživitve te mednarodne organizacije. Do vključno jutri je v Pragi plenarno zasedanje držav članic, kjer razpravljajo tudi o sprejemu drugih držav v organizacijo. Temu zasedanju bo sledil kongres, na katerega so povabili okoli 300 delegatov iz vsega sveta.

Dr. MIRT ZWITTER

Južna Tirolska — manjšinski problem Nemcev

(Ob desetletnici italijansko-avstrijskega sporazuma v Parizu)

Posebno v prvi dobi nove naloge tiska v spremenjenih razmerah niso bile enostavne. Pač je bila politično usoda dežele odločena že v poletju 1919 na mirovni konferenci v Parizu, vendar pa je rimski parlament izrekel svoje soglasje k priključitvi Južne Tirolske šele 9. avgusta 1920, formalna priključitev pa se je izvršila celo šele 10. oktobra 1920⁶⁴). Za Nemce, dotlej skozi stoletja državni narod, preusmeritev ni bila lahka. Tako je stalno posegal vmes vojaški cenzor, ki je še do 1. aprila 1920 imel predcenzuro nad nemškim tiskom v Južni Tirolski, o čemer je zgovorno pričala pogosta bela praznina na mestu besed, vrstic, odstavkov ali celih člankov v listih »Der Tiroler« in »Volksbote«.

Vse hujski je postal pritisk, ko so 2. oktobra 1922 oboroženi fašistični črnosrajčniki prevzeli oblast v Bozenu.⁶⁵) Med prve nji-

hove ukrepe spada poitalijančenje krajevnih imen in označb ter prepoved uporabe dotedanjih nemških. Na osnovi dekreta št. 93 z dne 21. januarja 1923 je tridentinski prefekt z dekretom št. 12.637 dne 7. avgusta 1923 prepovedal celo uporabo označb »Južna Tirolska«, »Nemška Južna Tirolska« in »Tirolec«. Za vsako uporabo starih imen, v katerikoli zvezi in obliki, je bila določena kazen, ki je v prvi dobi vedno spet doletela urednike obeh listov. Dnevnik »Der Tiroler« je moral najkasneje petnajsti dan po objavi dekreta spremeniti svoj naziv in tako je dne 23. avgusta 1923 izšel prvič pod novim imenom »Der Landsmann«. Izsiljena sprememba nazivov pa nikakor ni izsilila spremembe duha odpora v tisku manjšine. Tega ni dosegel niti kraljevski dekret št. 3288 z dne 15. julija 1923, ki je dal fašističnim prefektom v roke vso oblast proti »nepokornim« urednikom: V slučaju dvakratnega »ukora« zaradi »otežkočanja delovanja vlade z inozemstvom«, zaradi »oškodovanja ugleda italijanskega naroda v domo-

vinu ali tujini« zaradi »nepotrebnega vznemirjenja prebivalstva, motenja javnega reda ali ščunjanja proti ukrepom oblasti«, katere prestopke pa je po mili volji ugotavljal prefekt sam, je prefekt prizadete odgovornega urednika lahko odstavil. Kot kazen časopisu pa je v tem slučaju lahko odrekel nastavitve novega odgovornega urednika, ali kratko: vsak list je lahko ustavil!

Kaj umevno, da je po tem zakonu možna sodnijska obsodba urednika ob prvi ponovitvi imela za avtomatično posledico trajno izgubo sposobnosti ostati ali postati odgovorni urednik.

Ker vse ni zaleglo, je fašistični podprefekt v Bozenu uvedel z dekretom 8. januarja 1925 za pokrajino kratkomalo spet predcenzuro tiska, čeprav v ostalih provincah ni bil uveden ta ukrep. V razliko od nekdanje vojaške cenzure pa ni bilo dopuščeno, da bi ostala cenzurirana mesta v listih prazna, marveč jih je bilo treba brezpogojno brez sledov napolniti. Ker ni bilo predpisov ali navodil, kakšno ali o čemu pisanje je prepovedano, so bili uredniki in tisk na milost in voljo izročeni samovoljnosti policijske cenzure. Tudi uporaba zakona proti tisku je bila ob-

istočasni uvedbi cenzure lažje izvedljiva brez mnoge hrupne pozornosti v javnosti in svetu. Ukrepi so tudi kar sledili: 20. januarja 1925 je dobil prvi »ukor« dnevnik »Der Landsmann«, točno mesec kasneje, dne 20. februarja 1925 je veljal »ukor« odgovornemu uredniku kanoniku Mihaelu Gamper za list »Volksbote«. Vzrok je bila objavljena zgodba v počastitev spomina smrti tirolskega junaka Andreja Hoferja, ki je dovedla do zaplenbe lista in ukora po tridentinskem prefektu. Odslej tudi previdnost ni več pomagala. Fašistom je šlo za brezpogojno uničenje političnega tiska manjšine. Z dopisom podprefekta v Bozenu od dne 27. junija 1925 je bilo tudi založniški družbi, katere stara firma se je dotlej še trpela, prepovedana nadaljnja uporaba naziva »Tyrolia« ter ji postavljen za spremembo rok mesec dni. Zato je občni zbor družbe s sklepom dne 2. julija 1925 dal podjetju novo ime »Verlagsanstalt Vogelweider«, družba z omejenim jamstvom.⁶⁶)

(Nadaljevanje sledi)

⁶⁴) Pripomba: Povezava z dnevom plebiscita v delu slovenskega ozemlja na Koroškem gotovo ni povsem slučajna.

⁶⁵) Pripomba: Prezem oblasti v celotni državi je odločil šele poznani »Pohod na Rim« dne 28. oktobra 1922.

⁶⁶) Pripomba: Po srednjeveškemu pevcu Walter von der Vogelweide čigar rojstni kraj se domneva v Južni Tirolski.

Jubilejni občni zbor Hranilnice in posojilnice Borovlje

V vzdušju polstoletnega obstoja je Hranilnica in posojilnica Borovlje imela dne 24. novembra pri Bundru svoj letni občni zbor. Predsednik upravnega odbora Ferdo Turk je v svojem nagovoru lahko pozdravil lepo število zbranih zadržnikov in ugotovil sklepčnost. Na kratko je podal poročilo o delovanju in prizadevanju upravnega odbora, katero so zadržniki vzeli soglasno na znanje.

Sledilo je poročilo predsednika nadzornega odbora Janka Oitzla, ki je med drugim nakazal potrebo tesnejšega sodelovanja upravnega in nadzornega odbora. Nadalje so prebrali revizijsko poročilo in sklenili, da bodo napotila, nakazana v poročilu, tudi izvedli.

Nato so se zadržniki seznanili z računi in sklepali o računskih zaključkih. V prvi vrsti so odobrili začetno bilanco v šilingih, potem pa računsko zaključke za leti 1955 in 1956. Občni zbor je nato izrekel staremu odboru razrešnico, nakar je sledila volitev novega odbora. Vsi izvoljeni odborniki so izvolitev prevzeli ter je bil za predsednika upravnega odbora spet izvoljen Ferdo Turk.

Poslevodeči podpredsednik ZSZ dr. Mirt Zwitter je obrazložil potrebo spremembe nekaterih točk v pravilih, kar je občni zbor tudi sklenil.

Predsednik upravnega odbora Ferdo Turk je spomnil, da je letos minilo 50 let, odkar je bila ustanovljena Hranilnica in posojilnica v Borovljah. Ustanovili so jo 25. oktobra 1907. V pol stoletju svojega delovanja je zadruga mnogo prispevala v korist svojim članom in skupnosti. Veliko število delavskih hiš, obrtnih delavnic in kmečkih posestev v okolici Borovlj se lahko zahvaljuje prav njeni pomoči za nastanek in obstanek ter v mnogih primerih za uspešen razvoj. Zadruga je svojčas pomagala tudi v stisko zašli konzumni zadrugi v Borovljah. Kakor povsod po naši zemlji, je morala tudi borovljenska slovenska zadruga prestatiti in premostiti mnoge stiske in težave, ki so jih prinesle razburkane časovne razmere. Prva vojna je razvrednotila denar in ko se je po vojni zadruga spet razcvetela, je prišlo nacistično nasilje. Nacisti so odbor nasilno odstranili in zaprli, članstvo razpršili in pozneje deloma izselili, premoženje pa v celoti uropali.

Šele leta 1949 je bilo mogoče zadrugo spet obnoviti. Od tega časa se spet krepko

razvija. Kakor govore številke, se obseg in uspeh zadruge stalno dviga. Nove razmere in narasle potrebe so napotile odbor, da je razpravljal o dnevnem poslovanju, o čemer bo dokončno sklepal novi odbor.

Poslevodeči podpredsednik ZSZ je čestital zadrugi k njeni 50-letnici ter izrazil željo, da bi čim prej pričela z ustrežajo-

čo modernizacijo poslovanja, s čemer je povezal najboljše želje za nadaljnji vsestranski uspešni razvoj Hranilnice in posojilnice Borovlje.

Občni zbor je še soglasno sklenil, da bo ob priložnosti petdesetletnice počastil dolgoletnega odbornika Gašperja Krainerja s primernim darilom in imenovanjem za častnega člana.

Pravijo, da vojne ni več treba, ker se ljudje itak množično ubijajo na cestah

Skoraj neverjetno in groza je, da je pretekli teden zaradi prometnih nesreč spet obležalo na avstrijskih cestah 50 mrtvih, oziroma so pozneje za zadobljenimi poškodbami pomrli v bolnišnicah. Poleg tega navaja statistika stotine več ali manj ranjenih, ki padejo v breme družbe. V vsej državi se je pripetilo skupno 1089 prometnih nezgod, pri katerih je bilo 50 mrtvih in 764 oseb poškodovanih. Na Koroškem zaznamujejo 115 prometnih ne-

zgod in pri teh 5 mrtvih ter 81 poškodovanih oseb.

Meseca novembra so uradniki tehniškega oddelka Kriva Vrba na področju deželnega žandarmerijskega poveljstva za Koroško nastopili proti voznikom motornih vozil s 43 posvarili, 203 kaznimi v lastnem območju in 106 prijavami. Proti drugim udeležencem prometa pa z 11 posvarili, 83 kaznimi in 27 prijavami.

Iz Vrbskega jezera so potegnili mrtvega šoferja in tovorni avto

Iz nepojasnjenega vzroka je 8. novembra šofer Norbert Franz, nameščen pri gradbeni tvrdki Sztriborny, zavozil neda leč od Ribnice čez cestno brežino in strmoglavil v Vrbsko jezero. Ponovno so od tega časa skušali potegniti utonjenega šoferja in vozilo iz vode. Sprva niso niti vedeli, če se šoferjevo truplo sploh še nahaja v kabini avtomobila, ali pa ga je voda že odplavila. Vozilo je s šoferjem vred strmoglavilo 45 metrov globoko pod vodno gladino.

Šele dvajset dni po nesreči so proti koncu minulega tedna po napornem in strokovnem delu potegnili mrtvega šoferja ter avto iz globine jezera. Prispeli so potapljači iz Dunaja s potrebnimi tehničnimi pripomočki podjetja Lestin, katerim je s pomočjo celovskega reševalnega moštva, podjetja Wastian ter strokovnjakim sodelovanjem celovške poklicne požarne straže uspelo, da so spravili mrtvega šoferja in avto na suho. Delo je bilo izredno težavno in kočljivo, ker se je težki avtomobil večkrat zaplil v grez in močvirje, tako da se je dvakrat utrgala jeklena vrva. Le postopoma je dviganje napredovalo in končno je bilo vozilo iz

vode, kjer pa se je vsem nudil pretresljiv prizor, ko je iz zaščitne šipe strmel mrtvi šofer. Šofer je bil stisnjen med sedežem in stikalnimi drogi v kabini. Tragično je bilo, ko je šoferjeva žena čakala, da so mrtvega moža potegnili iz vode in ko ga je končno zagledala, je bil višek bolelosti za trpečo ženo, ki je nepričakovano ostala sama s svojim otrokom.

Reševalni stroški so bili zelo visoki, ker stane ena delovna ura 500 do 600 šilingov. Gradbeni mojster Sztriborny, pri katerem je bil ponesrečeni šofer zaposlen, je izjavil, da prevzame vse stroške. K stroškom je prispevalo 1000 šilingov tudi kamnolomno podjetje Kattinig. Pogreb tragično preminulega šoferja je bil v torek dopoldne v Št. Rupertu pri Celovcu.

Vovbre

Pred nekaj tedni so se v občinskem uradu v Vovbrah pod predsedstvom župana Franca Mačka zbrali zastopniki počtne direkcije v Celovcu in načelnik poštne urada v Velikovcu ter razpravljali o potrebi in možnostih za uvedbo avtobusnega prometa skozi Vovbre. Priključitev tega kraja avtobusnemu prometu je že davna želja tamošnjega prebivalstva, ki ji je dal že ponovno izraza tudi deželni poslanec Wit, ki se že dalje časa prizadeva, da bi tudi skozi ta kraj vpeljali poštni avtobusni promet.

Avtobusna prometna žila med Vovbrami in Velikovcem bi bila ne samo velika ugodnost za odrasle, temveč predvsem tudi za otroke, ki obiskujejo glavno šolo v Velikovcu, kamor so morali doslej ob vsakem vremenu prehoditi okoli pet kilometrov dolgo pot. Zaenkrat so za poskušnjo uvedli provizorični poštni avtobusni promet iz Grebinja skozi Encelno ves in Kleče v Vovbre, odkoder vozi ob 6.30 uri preko Olšenice v Velikovec. Iz Velikovca v Vovbre pa vozi ob 14.00 uri v obratni smeri. Če se bo izkazalo, da je za avtobusni promet dovolj zanimanja, bodo uvedli stalni kurz.

Podravlje

Nepričakovana in tragična smrt je minuli teden dohitela Janeza Plašica, 49-letnega železničarja v Podravljah. Zvečer se je s svojim bratom zadrževal v kavarni pri Podravljah. Nastala je že polnoč, ko je prišla tudi njegova žena, da bi spremila oba domov. Razporeženje pa je bilo prijetno in vsi skupaj so ostali v kavarni do policijske ure in se nato napotili proti domu. Zunaj je bila neprodorna in gosta megla. Vsi trije so najprej zašli s poti, toda so jo kmalu spet bolj otipali, kakor zagledali. Janez Plašič je šel spredaj, za njim pa v razdalji njegova žena in njegov brat. Megla in tema je bila takšna, da se niti na kratko razdaljo niso več videli. Ko sta prej zadaj hodivša prišla domov, sta ugotovila, da Janeza še ni doma. Zaskrbljena sta ga šla nemudoma iskat in ga na svoje veliko prepaščenje našla mrtvega na kraju, kamor je padel z okoli tri metre visoke cestne brežine. Zdravniki

Nova šola tudi v Žrelcu

Pred nedavnim so z lepo slovesnostjo tudi v Žrelcu izročili svojemu namenu novo šolsko zgradbo s sodobno in moderno opremljenimi učnimi in drugimi stranskimi prostori. Med množico domačinov sta bila med slavnostnimi gosti pri otvoritvi navzoča tudi deželni glavar Wedenig in namestnik deželnega glavarja Krassnig.

Domači župan je v svojem pozdravnem nagovoru podal med drugim zgodovino gradnje nove šole ter posebno poudaril, da je bilo tudi to delo mogoče izvesti samo na podlagi skupnega sodelovanja vseh udeleženi činiteljev. Dejal je, da je pri gradnji deželna vlada izdatno pomagala z denarnimi sredstvi. Nato je spregovoril namestnik deželnega glavarja Krassnig in kot poslanec okraja čestital občini k lepemu in pomembnemu uspehu. Deželni glavar Wedenig je imel slavnostni govor, v katerem je med drugim poudaril, da pripada šolstvu v življenju ljudstva posebna naloga, saj je šola tista, ki naj vzgaja in pripravlja mladino za poznejše življenje v sožitju in medsebojni skupnosti.

Nova šolska zgradba, za katero dosega gradbeni stroški okoli 2 milijona šilingov, obsega osem razrednih prostorov. Zato bodo odslej naprej lahko ukinili menjajoči se pouk, s kakršnim so si morali doslej pomagati skoraj dvajset let.

V Celovcu bodo postavili silos za žito

Med vetrinjskim kolodvorom in Flat-schacherstrasse so pričeli s pripravi za gradnjo velikega žitnega silosa, ki bo po številu sedmi ter hkrati največji na Koroškem. V ta silos bodo lahko skladiščili 3000 ton žita, kar je važno zaradi hitre mlačve s kosilnimi mlatilnicami. Silos bo ustrezal za sveže zmlačeno žito, ker bo opremljen s čistilnimi in sušilnimi napravami. Predvidevajo, da bodo mogli sprejemati v silos že letino ob prihodnji žetvi.

je ugotovil prelom lobanje z izstopom možganov, kar je povzročilo takojšnjo smrt. Nesrečni železničar je verjetno v megli in temi zašel s poti in tako nesrečno padel preko brežine, da se je usodno udaril na glavo. Hudo prizadetim svojem globoko sožalje!

Pliberk

V četrtek minulega tedna okoli pol devete ure so v podstrešju gospodarskega poslopja Lamplwirtove gostilne v Pliberku opazili požar, ki se je nagloma širil. Ogenj v središču mesta bi bil lahko katastrofalen za bližnje objekte, če ne bi bila v najkrajšem času pliberska prostovoljna požarna bramba posegla vmes. Gasilcem je uspelo, da so preprečili večjo nesrečo. Gasilne akcije se je udeležil tudi oddelek pionirjev zvezne vojske, ki so nastanjeni v Pliberku. Požar je uničil tudi nekaj strojev in zaloge krme ter cenijo škodo na okoli 30.000 šilingov.

Na libuškem pokopališču so v soboto dopoldne pokopali šestmesečnega Lucinkovega fantka-edinca iz Grabelj. Sosedje in šolarji so spremili prekmalu umrlega sosedovega otroka na njivo miru. Žalujocim staršem srčno sožalje!

Razne vesti iz Koroške

V Lepeni pri Železni Kapli je 22-letna kmečka hči Marija Lesnik padla s klopi in si zlomila zgornje stegno.

V Sinči vesi je v četrtek preteklega tedna Andrej Pinter iz Peracije zadel s pedalom svojega motornega kolesa v blatnik osebnega avtomobila, s katerim je vozil gostilničar Stefan Augustin iz Banje vesi. Motociklist je padel in so ga morali, domnevno s prelomljeno lobanjo, prepeljati v bolnišnico v Celovec.

KOLENDAR

Petek, 6. december: Nikolaj

Sobota, 7. december: Ambrozij

Nedelja, 8. december: Br. Sp. M. D.

Ponedeljek, 9. december: Valerija

Torek, 10. december: Melkiad

Sreda, 11. december: Damaz I.

Četrtek, 12. december: Maksencij

Poslovili smo se od zglednega moža

Bilčovs. — Za vedno nas je zapustil eden najstarejših naših občanov, mož, ki po svojem zglednem življenju in dejavnosti za naše skupne težnje zasluži, da mu posvetimo v slovo tudi v našem listu nekaj vrstic. Dne 27. novembra je dopolnil svoje nenehnemu delu in skrbem posvečeno življenje daleč naokoli poznani posestnik Filip Martič, p. d. Plavc v Bilčovsu. Pokojni je dosegel visoko starost 88 let ter je do zadnjega zvesto izpolnjeval svoje življenjske naloge.

Pokojni Martič se je rodil pri Čariju v Želučah. Leta 1897 je kupil Plavčevo posestvo. Poročil se je z Marijo Ropar, p. d. Oštermanovo v Prtičah v hodiški občini. Z ženo sta odprla trgovino z mešanim blagom, poleg tega pa sta obdelovala tudi kmetijo. Oba delavna in štedljiva ter poštenih odnosov do odjemalcev sta si osvojila ugled in spoštovanje pri večini domačega prebivalstva.

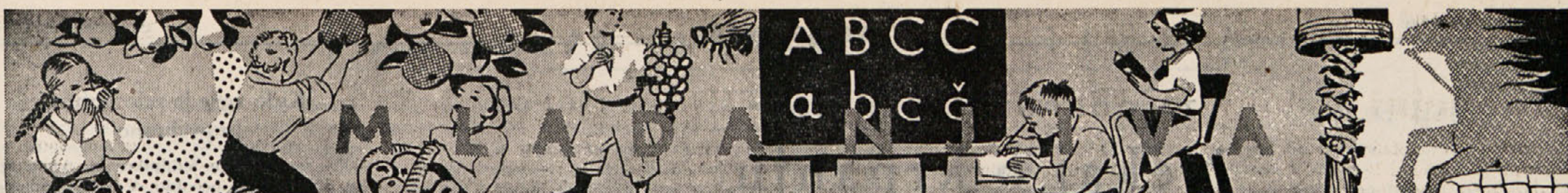
O ugledu, ki ga je užival pokojni Plavc, priča tudi dejstvo, da so ga leta 1910 izvolili za bilčovskega župana. Z veliko spretnostjo in preudarno je vodil občino do plebiscita. Po plebiscitu je bil na njegovo mesto imenovan komisar, na občinskih volitvah leta 1921 pa ga je naša nad dvetretjinska večina ponovno izvolila za župana. Vendar je takrat iz zdravstvenih razlogov kot župan odstopil in je mesto slovenskega župana prevzel Lorenc Selander.

Pokojni Martič pa ni bil le zelo marljiv v občinskem odboru, temveč se je poleg svojega poklicnega dela vsestransko in vneto prizadeval tudi na drugih naših organizacijskih področjih. Pokojni je bil soustanovitelj Hranilnice in posojilnice Bilčovs, dolga leta njen predsednik ter nad 30 let njen član. S svojimi premišljenimi nasveti je veliko koristil naši zadrugi,

ki, ker se je prav dobro zavedal njenega pomena za naš kraj. Za nujno potrebo pa je smatral tudi slovensko prosveto in izobrazbo našega ljudstva, zato ga najdemo tudi med ustanovitelji domačega Slovenskega prosvetnega društva. V društvu je v veliko vneto in marljivo sodeloval. Še v starosti 86 let je nastopil na odru s pesmijo ter jo spremljal z gitaro, kar je vzbudilo val navdušenja. Sploh je bil pokojni navdušen pevec in pesem ga je spremljala vse življenje. Kjer koli se je zadrževal, je pel in kmalu se je našel krog ljubiteljev petja ter so prepevali, da je bilo veselje. Že ta njegova ljubezen do petja priča o lepem značaju pokojnika. Nadalje je bil tudi soustanovitelj naše Požarne brambe, dolga leta njen aktivni član in do smrti podporni član. Za zasluge pri požarni brambi je bil ob 40-letnici tudi odlikovan.

Poleg vsega tega je bil pokojni tudi razumen čebelar, ki je zelo ljubil in se odlično razumel na te male živalice. S svojimi bogatimi izkušnjami je sodeloval tudi kot član pri Slovenskem čebelarstvu. Sploh je bil pokojni v najrazličnejših vprašanjih zelo izkušen in izveden mož, ki je s svojimi koristnimi in tehtnimi nasveti vsakomur rad in z veseljem pomagal. Vse te svoje vrline si je brez dvoma osvajal tudi z branjem slovenskega tiska, našega in drugih listov ter nešteti knjig. Izoblikoval si je svoje pričanje in vsekdar vedel, kam spada, kar je pokazal tudi pri vseh volitvah.

Pokojnega Martiča smo ob prisotnosti številnih žalnih gostov izročili materi zemlji k večnemu počitku. Blagega vaščana in sosedo bomo ohranili v lepem in častnem spominu, žalujocim svojcem pa izrekamo naše globoko in odkrito sožalje.

PREMETENA DEKLICA

Volk in medved

Volk je srečal medveda in tarnal, da ne more uloviti niti najmanjše živali in da je lačen.

»Tako se godi tudi meni,« se je pritoževal medved.

»Veš kaj, botrček,« je svetoval volk, »pomagala si bova tako, da si bova delila vse, kar bo kdo izmed naju kje uplenil. Si sporazumen?«

»Prav, velja,« je odgovoril medved. In sta se res odpravila v mesečini na lov. Obiskala sta bližnje kmečko dvorišče. Komaj sta se približala hlevu, v katerem so krulili debeli prašiči, ju je zavohal domači pes, ki je slučajno ležal v sobi, in začel bojazljivo javkati, se tresti in se nenavadno stiskati h gospodarju.

To se je zdelo gospodarju čudno. Zgrabil je gorjačo, skočil naglo na dvorišče in opazil medveda ko je lezel v hlev. Zavihtel je gorjačo in začel medveda mlatiti po hrbtu z vso silo, da se je iz njega kar prašilo. Ko je volk videl, kaj se dogaja, je skočil za zid in gledal škodoželjno, kako je kmet udrihal po medvedu. Medved je rjul in godel, zlezal iz hleva ven in se opotekal zdelan z dvorišča.

»Kaj si videl?« ga je vprašal zlobno volk.

»Pridi po polovico tega, kar sem dobil, saj ti pripada po dogovoru,« je odgovoril razsrnjeni medved.

»Hvala, hvala, ne potrebujem od vsake stvari polovico,« je odgovoril volk in jo ubral v gozd.

O županu, pastirju in ovcah

Tako se je zgodilo. Prišli so občinski možje, šestnajst jih je bilo, in prišel je tudi policaj in jih je bilo skupaj z županom in pastirjem devetnajst. Pa je dal župan znamenje. »Zdajle!« in vsak hitel in zgrabil najbližjo ovco in so bili možje zanesljivi in pošteni, nikdo ni zgrabil dveh. Pa se je pokazalo. Vsak je imel v rokah eno ovco, le policaj je ostal brez nje.

»No, ali vidiš, trma trmasta,« pravi župan pastirju, »policaj je brez ovce, osemnajst jih je!«

Pa se je zakregal pastir: »Kaj me briga policaj! Devetnajst jih je! Policaj je šema, zakaj ni zgrabil ovce prej in ob pravem času, dokler jih je še kaj bilo!«

Fran Milčinski

sukanec. Pri tem ni niti spregovorila, da ju ni motila pri delu.

Opoldne še nista končala, zato je deklica nadaljevala z zvijanjem sukanca in mladeniča s šivanjem. Sredi popoldneva je mladenič, ki je dobival kratke niti, svoje oblačilo končal, oni z dolgimi nitmi pa še ne.

Oče je prišel iz hiše in vprašal, kako jima gre delo od rok. Tedaj je prvi vstal in spregovoril: »Oče, naredil sem!«

»Dobro,« je dejal oče, »dam ti torej hčerko za ženo. Da pa se ti,« se je obrnil k drugemu mladeniču, »ne bi zastoj mučil, izgotovi obleko in jo obdrži.«

Tako so bili vsi zadovoljni in so ostali prijatelji do konca življenja.

Sudanska pravljica

MI — DOLGOVI — KRAJCAR

Trije bratje iz Telebanov so nekoč šli na Tatarsko. Hoteli so se naučiti tatarščine, a so bili prekratke pameti in pretrdih glav. Ko so se vračali domov, so znali samo tri besede. Prva je bila »mi«, druga »dolgovi« in tretja »krajcar«.

Med potjo so zagledali na cesti mrliča. Bil je to popotnik, ki so ga razbojniki ubili in oropali.

Trije Telebanci so bili dobrega srca, nesrečnik se jim je smilil. Dolgo so stali ob njem in ga gledali. Prav tedaj je prijezdil po cesti tatarski policaj. Zagledal je mrliča, ob njem tri brate Telebance in se je ustavil.

»Kdo je umoril tega moža?« je vprašal tatarski policaj.

Telebanci so mu odgovarjali s tremi tatarskimi besedami, ki so jih znali.

»Mi,« je dejal prvi.

»Zakaj ste ga umorili?« je vprašal policaj.

»Dolgovi,« je rekel drugi.

»Zaradi dolgov ste ga? Koliko pa vam je bil dolžan?«

»Krajcar,« je zinil tretji Telebanec.

Ko je policaj to slišal, je zvezal vse tri Telebance in jih odpeljal pred sodnika.

Trije bratje so tudi pred sodnikom ponovili, kar so že rekli policaju. Zato so jih vrgli v ječo, da jih obsodijo na smrt.

Sodnik pa je bil moder mož in se je zamislil nad Telebanci. Čudno se mu je zdelo, da bi morilci kar tako priznali svojo krivdo, kaj takega se še ni primerilo. Posumil je, da se morda trije bratje niso najedli pameti z veliko žlico. Sklenil je,

da bo preskusil, kolikšna je njihova nemnost.

Ukazal je prinesiti dve skledi in jih postaviti pred Telebance. V prvi so bile črne češnje, a v drugi hrošči. Hrošči so gomazeli in poskušali pobegniti na vse strani.

»Pojejmo najprej te češnje, da nam ne utečejo,« so vzklikali Telebanci drug drugemu in segali po hroščih. Sodniku je bilo takoj jasno, kako je z njihovo pametjo. Izpustil jih je iz ječe, da so se vrnili v Telebane. Doma so se na vsa usta hvalili, kako so se samo s tremi besedami dobro sporazumeli s Tatari.

Po kavkaških motivih napisal
France Bevč

Je bil v Butalah župan in je imel pastirja in je gnal pastir županove ovce na pašo. Devetnajst jih je gnal na pašo, osemnajst jih je prignjal zopet nazaj domov.

Ga vpraša župan: »Kam si jo dal?«

Odgovori pastir: »Saj so vse.«

Jih župan prešteje še en pot. »Osemnajst jih je!«

Pastir. »Nak, devetnajst!«

Reče župan: »Ali si tako zabiti, da ne ločiš števil, ali si tako trmast! Daj, stopi po občinske možje, naj pridejo. Šestnajst jih je in še policaja pokliči, jih bo sedemnajst; midva sva dva, naš bo vseh skupaj devetnajst. Pa bomo zgrabili vsak svojo žival in če bo imel vsak svojo, če ne bo nobeden brez ovce, jih je devetnajst, drugače jih ni.«

»Za Epafroditom je poslal jasni despot jadrnico.«

»Tega te nisem vprašala! Pojdi!«

Po tleh je drsel Azbad od despojne in odšel pobit in ponižan kakor zadnji suženj, ko ga pretepe gospodar z bičem. Ko je prišel iz palače, so že gorele zvezde na nebu. Divje je gonil žrebca preko trgov na Kamp v vojašnice, da bi nad nedolžnimi palatinici izbruhal srd zaradi ponižanega napuha.

V nizkih tabernah, mimo katerih je jedil, so pa popivali Epafroditovi sužnji, svobodni in veseli, da so dobremu gospodarju izpolnili zadnjo željo ter v jutro nahujskali narod v divjo buno zoper carja in carico.

ŠESTO POGLAVJE

Iz dalje se je svitalo jutro. Zvezde so postajale redkejše, močan vzhodnik je pihal po Propontidi. Epafrodit je stal nepremično še vedno na krovu in slonel na ograji jadrnice. Pretekla so desetletja, odkar ni prebil bogati trgovec toliko duševnega in telesnega napora. Toda njegovim očem se še ni zahotelo spanca. Dramila ga je zavest, da se vozi zmagalec iz Bizanca. Nebo je svetilo z milijardami lučk njegovemu zmagovalstvu, šumeča Propontida mu je z valovi vzklikala: Mnoga leta!

Dolga, stisnjena barčica je letela. Vetrer je polnil jadra, da so se jambori krivili. Ob straneh pa so še udarjala v morje dolga vesla pod mišičavimi rokami najboljših sužnjev, ki jih je bil vzel Epafro-

Sloveni morajo v Italijo na vojsko! Azbad naj odbere nekaj Herulov, ki naj slede ubeglim Slovenom in temu magistru pedditom — Upravda se je nasmehnil — preko Hema. Če jih dohite, naj jih posekajo. Če jim uteko, naj gredo do Hunov in poiščejo Tunjuša, ki naj se takoj oglasi v Bizancu!

Ko so senatorji zapuščali dvorano, je pošepetal evnuh Azbadu, da mora brž k despojini.

Slušal je. Toda v grozi se je tresel. Komaj je ušel jezi Upravde, ker ni despot povpraševal dalje o Orionu in smatral vse samo za zvijačo Slovena, že mora k Teodoru. Težak bo račun o Iztokovem begu. Ponižno je dvignil oči v despojno, ko je klečal pred njo in ji poljubljal nogo. Toda hitro jih je povsobil. Zakaj v njenih očeh ni videl milosti.

»Kje je Irena?«

»Pobegnili.«

»Z Iztokom?«

»Ne, sveta despojna. Teden dni poprej.«

»Zakaj je nisi poiskal?«

»Izginila je, kakor bi utonila v morju. Brez sledu.«

»Išči jo, zvedi zanjo, plačuj vohune, sicer se mi ne prikaži več! Kako si stražil Iztoka?«

»Izdajstvo v hiši! Spiridion je izginil z Grkom. Podkupljen je bil od trgovca.«

»Tudi njega išči in išči Epafrodita, ki se ni utopil, nikdar. Ne verjamem lisjaku!«

Nekoč je živel mož, ki je imel prelepo hčerko, in vsi mladeniči iz sosesčine so jo ljubili zaradi njene lepote.

Nekega dne sta se dva od njih odločila, odšla k deklici in spregovorila: »K tebi prihajava!«

Deklica je vprašala: »Kaj želita od mene?«

Odgovorila sta: »Prihajava, ker te ljubiva.«

Tedaj je deklica vstala, odšla v hišo k očetu in mu to povedala. Oče jima je naročil, naj odideta domov in se vrneta naslednjega dne.

Drugega dne sta oba mladeniča zgodaj vstala in se spet odpravila k dekličinemu očetu. Ta jima je rekel: »Počakajta tukaj! Imam samo še majhen popravek in nato bom vama nekaj predlagal.«

Vzel je denar, odšel na trg; kupil kos blaga in ga prinesel domov. Nato je poklical hčerko in dejal obema fantoma: »Draga sinova, dva sta, hčerko pa imam le eno. Kateremu od vaju naj jo dam? Ta kos blaga bom razrezal na dve polovici, vsaka bo zadostovala za eno oblačilo; ti-

Z A S M E H

Učitelj: »Janezek, razloži mi, kaj je mreža?«

Janezek: »Mreža je veliko lukenj, ki so povezane z vrvicole.«

Matiček vidi prvič v življenju kačo, ki se počasi plazi proti grmovju, in zavpije: »Glej, mama, tukaj je rep, ki miga brez psa!«

»Kaj imaš nad seboj ob jasnem dnevu?«
»Modro nebo in sonce.«
»In kadar dežuje?«
»Dežnik.«

Učitelj ima v šoli predavanje o človeški glavi. Zdaj pozove učitelj učence, naj naštejejo organe človeške glave.

Janezek se oglasi: »Uho, gospod učitelj!«

»Dobro,« reče učitelj. »Mihec, še ti kaj povej!«

»Uho, gospod učitelj!« reče Mihec.
»Saj to je pravkar Janezek povedal!«
»Da, gospod učitelj, toda jaz sem mislil drugo uho!« se odreže Mihec.

Janezek opozori Mihca: »Tvoj dežnik ima luknjel!«

Mihca: »To je čisto v redu. Kako pa naj sicer vem, da je nehalo deževati.«

POD SVOBODNIM SONCEM

DRUGA KNJIGA POVEST DAVNIH DEDOV

49

»Jasni despot!

Ker se nisem utegnil posloviti, zato se poslovim sedaj. Dolgujem ti zahvalo, ker sem se v vrstah tvojih vojakov izuril. Zato sprejmi za plačilo priloženo roženico. V njej so kamenčki iz Hilbudijeve čelade. Vedi, da ga je podrla puščica z moje- ga loka. Sedaj se vračam preko Hema k očetu — pod svobodno sonce, ki mi ga je hotela ugasiti za veke medvedarka Teodora. Po nagrado za to njeno ljubeznivost pridem sam in z menoj vojska Slovenov. Zahvali za ta obisk despojno. Iztok.«

Justinijan se ni ganil. Na suhi dlani je počivala glava, na obrazu ni zatrepetala nobena mišica. Gledal je preko senatorjev na steno, kjer je bila slika svetih Treh kraljev pred Herodom.

Počasi je izpregovoril, ne da bi dvignil glavo in trenil z očmi.

»Pekel se je odprl danes in izbruhnil četo satanov. Toda despota ne uničijo. Kristus Pantokrator jih zatre. Belizar, vsi

ZA GOSPODINJO IN DOM

Nekaj o krpanju

Kmečki ženi, ki opravlja delo na polju, v hlevu, na vrtu, zlasti čez poletje zmanjka časa za šivanje in podobna dela. Pozimi pa bo več časa za taka opravila.

Skrbno zakrpane obleke nam bodo še dolgo časa služile, vendar je važno, da jih zakrpamo, ko je luknja še majhna. Najboljša krpa je tista, ki se komaj vidi; zato moramo vzeti krpo, ki se z blagom, ki ga krpamo, kolikor mogoče ujema, in sicer v barvi, vzorcu in debelini niti. Za krpanje belega perila ni težko najti primerne blaga. Barvaste obleke in bluže, ki pri pranju in na soncu oblede, krpajmo z enako krpo, vendar jo moramo prej parkrat zmociti in na soncu posušiti, da barva obledi.

Vsak kos obleke lahko krpamo na tri načine:

1. da obrabljena mesta zademo z nitko,
2. da na raztrgani del prišijemo krpo in
3. da vstavimo nov del.

Majhno luknjo zademo z nitko. Beli kos zakrpamo s sukancem, barvasti kos pa najlepše zakrpamo z nitko, ki smo jo potegnile iz blaga. Pri tem moramo paziti, da so niti okoli luknje trdne, da zdržijo novo nit.

Če imamo šivalni stroj, dostikrat nanj lepše zakrpamo kot pa na roko. Blagc, ki ga hočemo zakrpati, držimo napeto s prsti leve roke in ga pomikamo naprej. Z desno roko privzdiguje tačkico stroja. Ko smo tako napravili vse podolžne črte, delo zasukamo in šivamo čez podolžne črte, dokler ni luknja sešita. Ta način krpanja je preprost in ga tudi največkrat uporabljamo.

Kadar pa je tako raztrgano, da se ne spleča krpati na roko ali s strojem, tedaj prišijemo krpo. Raztrgani del najprej razrežemo po tekočih nitkah po dolžini in širini, nato odrežemo krpo, ki naj bo na vsaki strani vsaj 2 cm večja od izrezane luknje, to je za šive. Vogale luknje posevno zarežemo pol centimetra globoko in položimo raztrgani del na krpo. Tu moramo paziti, da gredo podolžne niti krpe in krpanega blaga vzporedno. Krpo pripnemo z licem na lice, da sega pol centi-

metra čez, navdarimo, pripnemo zopet pol centimetra dalje, tako da nam za šiv ostane en centimeter. Na ta način pripnemo krpo na vse štiri strani. Delo obrnemo. Krpa in zakrpani del se morata ujemati in vse mora biti ravno kot ostala tkanina. Nato prišijemo z roko ali s strojem točno po pripetem sukancu. Šive s prsti poravnamo, na narobni strani podvijemo krpo in prišijemo po podvitem robu.

Pri vzorčasti tkanini moramo paziti, da se vzorec obleke lepo ujema z vzorcem krpe, da nitke teko skozi krpo. Če tako delamo, se zakrpani del skoraj ne loči od ostalega. Na ta način krpamo brisače, kuhinjske krpe, rokave in podobno.

Nekateri deli obleke, kot na primer rokavi, manšete, se hitreje obrabijo kakor drugi in jih je potrebno obnoviti. Nov kos blaga mora biti ravno takšen kakor blago, ki ga krpamo oziroma popravljamo. Del obleke, ki je strgan in ga mislimo obnoviti, odparamo, zlikamo in po starem skrojimo novega.

Pri moški srajci se najčesteje strga ovratnik. Lahko je obrabljen samo gornji del in takrat razpavimo samo šiv, s katerim je sešit zgornji del in spodnji del zakrpamo, ga obrnemo in prišijemo nazaj tako, da zakrpani del leži na spodnji strani. Če pa sta raztrgana gornji in spodnji del, tedaj razpavimo šiv, s katerim je ovratnik prišit na srajco, ga preobrnemo in prišijemo nazaj. Na oni strani ovratnika, kjer je prej bil gumb, naredimo gumbnico, prejšnjo gumbnico sešijemo in nanjo prišijemo gumb. Ta način obračanja ovratnika je zelo enostaven in se lahko prišije z roko ali strojem. Ovratnik bo kot nov.

Dostikrat je ovratnik tako strgan, da se ga ne spleča obračati. V tem primeru skrojimo ali sešijemo novega. Če nimamo enakega blaga za ovratnik, ga skrojimo iz spodnjega hrbtnega dela srajce. Ta del pride v hlače in ga lahko nadomestimo z drugim primernim pralnim blagom. Srajca bo imela lep ovratnik in bo kot nova.

Kislo zelje je zelo dobro za prehrano

Pri sestavljanju jedilnikov na kislo zelje ne bi smeli pozabiti. Vsebuje vitamin C in nam zaradi tega v zimskem času lahko prav dobro nadomešča zeleno solato. Razen tega kislo zelje tudi pospešuje tek. Mlečna kislina v zelju razkužuje črevesje in uničuje gnilobne procese. Kislo zelje je tudi dobro sredstvo proti zaprtju.

Zeljne glave za kisanje skrbno očistimo, jim izrežemo kocene (peclje) in jih zribamo. Zribanemu zelju dodamo tudi nekaj soli (1,5 %), potem ga premešamo in zložimo v čisto kad, ki smo jo prej pomile z vročo vodo in sodo. Zelje stlačimo plast za plastjo z lesenimi bati. Ko je kad polna, položimo na vrh zeljne liste, čist prt in pokrov, ki ga obtežimo s kamni. Sok mora stati 2 do štiri centimetre nad desko, če pa ga je več, ga odstranimo, v primeru pa, da ga je manj, dolijemo potrebno količino prekuhane vode. Za kisanje zelja je najbolj primerna temperatura 15 stopinj Celzija. Klet, kjer imamo zelje, moramo zračiti vsak dan. Pravilno kisanje zelja traja pet do šest tednov, ker šele po tem času dobi zelje dober okus.

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Ob vnetju srednjega ušesa bodimo pozorni

Vnetje srednjega ušesa nastane zaradi prihoda bakterij iz nosa in grla skozi ušesno trobljo. Nahod, gripa, angina ter razni prehladi nosa in vratu so torej žarišča za vnetje srednjega ušesa. Vedeti moramo, da je inficiran nos največja nevarnost za vnetje srednjega ušesa. Razumljivo je torej, da je vnetje srednjega ušesa najbolj pogosto pri otrocih, saj so prav oni najbolj podvrženi nahodu in angini, zlasti še v hladnih letnih dobah.

Najblajša oblika vnetja srednjega ušesa predstavlja akutni katarji srednjega ušesa, ki se pričenejo z nenadnimi močnimi bolečinami v ušesu ter so često lokalizirani v čeljusti tako, da bolnik misli, da ga bolijo zobje. Četudi so bolečine zelo hude, kmalu prenehajo, če dajemo na uho mokre in vroče obkladke.

Druga oblika vnetja srednjega ušesa nastane zaradi večjega delovanja bakterij. Zgoraj omenjeni znaki so močnejše izraženi, ker je pač vnetje v srednjem ušesu izrazitejše. Na bobniču so spremembe velike. Če pričnemo pravočasno z zdravljenjem, ki obstoja v vkapavanju raznih zdravil v srednje uho ter v zdravljenju nosa in grla, bodo težave kmalu prenehale, srednje uho pa bo kmalu prišlo spet v normalno stanje. Če bo morda sluh nekoliko oslabil, bo zdravnik lahko to majhno nevšečnost kmalu ozdravil.

Najhujša oblika akutnega vnetja nastane, če pride v srednjem ušesu do gnojenja, ki povzroča bolniku velike bolečine in visoko temperaturo, dokler ne najde gnoj prostega izhoda, bodisi spontano ali pa z zdravnikovim posegom. Bobnič je rdeč, otečen ter navzven izbočen. Ko gnoj predrje bobnič, prenehajo bolečine in iz ušesa se cedi sluzast gnoj. Bolnik naj se posvetuje z zdravnikom. Zelo uspešno zdravilo je v takih primerih penicilin.

Akutno vnetje srednjega ušesa traja navadno dva do tri tedne. Gnoj je v začetku krvavoslužav, pozneje postaja gostejši. Ko teče iz ušesa le tanka prozorna sluz, pomeni, da obolenje preneha. Po ognjenju se izboljšuje tudi sluh, medtem ko dobiva bobnič normalen videz.

Pri dojenčkih se razvija vnetje srednjega ušesa v dveh oblikah. Pri prvi obliki dobi dojenček visoko temperaturo, vrišči ter obrača glavo, nemirno spi in krči nožice. Če reagira na vsak dotik ušesa s kričanjem ter preneha sesati in se joka, mora mati pomisliti na možnost vnetja srednjega ušesa. Druga oblika se razvija prikrito, se pričene s povišano temperaturo, driskami, nemirnim spanjem ter brez posebnih bolečin v ušesu. Čez nekaj časa se pojavijo na blazini gnojni madeži, ki naknadno odkrijejo, da je vzrok tem simptomom v gnojenju sred-

njega ušesa. Ti primeri so nevarni, vodi jo pogosto do komplikacij.

Pri otročkih je gnojno vnetje srednjega ušesa zelo pogosto, ker anatomsko zgradba srednjega ušesa v tej dobi še ni dokončno razvita, poleg tega pa majhni otroci pogosto obolevajo za akutnimi vnetji grla in nosu. Zapomnimo si, da moramo pri raznih krčih ter bruhanju pri otrocih vedno misliti na možnost vnetja srednjega ušesa.

Pri odraslih se razvija vnetje srednjega ušesa na tipičen način: do visokih temperatur navadno ne pride, pač pa se pojavlja zelo močne bolečine, bobnič je rdeč, otečen in izbočen. Ko gnoj bobnič predrje, bolečine prenehajo in iz ušesa teče sluzast gnoj. Primeri brez gnojenja so redkejši, so pa združeni z raznimi komplikacijami.

V večini primerov vnetja srednjega ušesa pride do popolnega ozdravljenja, bodisi spontano ali pa z zdravljenjem. Poznamo pa tudi vrsto primerov, kjer pride do različnih bolezenskih komplikacij; če pride na primer gnojni proces v sosedne kosti, nastanejo težke motnje v kosteh glave, če gnojenje zajame tudi možgane, povzroči vnetje možganskih open, če pa preide v kri, izzove sepsa ali pa druga nevarna obolenja.

Vnetje srednjega ušesa je zelo nevarna zadeva in ji moramo posvetiti vso pozornost in skrb, sicer utegnejo biti posledice dokaj usodne. Ob vsakem sumljivem ščipanju in ob vsakih bolečinah v ušesu je najbolj primerno, če pravočasno obišče mo zdravnika.

Krompirjevo krhko pecivo brez jaje

20 dkg krompirja, 20 dkg surovega masla, 20 dkg moke; marmelada.

Se topel kuhan krompir olupimo, pretlačimo, zamešamo vanj surovo maslo in moko ter zgnetemo vse skupaj v testo. Testo razvaljamo za pol centimetra debelo in ga razrežemo na poljubne oblike in spečemo.

Po dve in dve enaki obliki stisnemo skupaj, prej pa ju namažemo z marmelado.

je kockal nešteto krat, preden je še zacaroval. Tisoče je izgubljal nalašč, da je prestolonaslednik Upravda imel novcev za razkošno življenje. Danes pa mora bežati, dasi ni storil krivice. Bežati mora, ker je branil Ireno, ker je otel življenje tistemu, kateremu je dolgoval sam življenje.

»O, Bizanc, kako si ostuden,« je izpregovoril na glas. »Sedaj moram proč od tebe, moram. Ukaz usode! Toda šel bi bil brez tega povelja, ker je gnus do razmer tako grenak, da bi ga moja leta več ne prebolela.«

Epafrodit je zaklopil oči, kakor na nebu zvezde ob vzhodu jutra. Zavil se je še tesneje v plašč in se udobno naslonil na mehke stolu. Valovi so se penili ob bokih ladje in mu zazibali otožne misli v sladke užitek zmage in maščevanja.

Zivo se je vglobil v carigrajsko jutro. Slišal je šum množice, ki so jo nahujskali njegovi osvobodni sužnji. Videl je blede obraz duhovite despoje, ki si je grizla ustnice v gnev, da jo je ukanil Grk in ji iztrgal plen iz rok. Smeh se mu je krožil okrog ustnic, ko je gledal v duhu suho lice despota, beročega njegovo pismo ki ga je moralo užaliti do smrtne grenkosti.

Sporočil mu je, da gre v smrt, da se potopi sredi morja. S to lažjo ni upal Epafrodit ustaviti preganjanja in stikanja za seboj! Predobro je poznal Bizanc, kjer se

je moralo vedno verjeti nasprotno, kar si povedal. In če bi verjel Upravda, ne verjela bi nikdar despoja. Zelja po maščevanju bo dvignila sidro najboljšim barkam in razkropile se bodo po vsem Egejskem morju ter ga iskale. Epafrodit se je skoraj glasno nasmehnil. Njegov načrt je bil na pičico zarisan. Odločno je razgrnil voleno togo, vstal, se ozrl proti vzhajajočemu soncu in z dvignjenimi prsmi potegnil vase hladni zrak. Zasenčil je oči z dlanjo. Na obzorju se ni ganila nobena bela perut hiteče ladje.

Umirjen in zadovoljen je poklical Numido in mu zapovedal, naj krmar okrene ladjo, ko prebrodijo Helespont, proti severozapadu, v smeri otoka Samotrake. Če zazro pred seboj ladjo, naj se ji ne ognejo. Ob njej naj plovejo dalje in razvijajo njegov prapor. Če pa bi se bližala barka za njimi, naj mu takoj naznani.

Nato je šel v spalnico in zaspal kakor truden vojvoda po zmagoviti bitki.

Bližala se je tretja polnoč, odkar so bili na morju. Spati ni smel nihče, tako se je glasilo povelje. Epafrodit je stal na krovu in stmel v noč, da bi zagledal luč v pristanišču trdnjave Toper. Zakaj krmar je trdil, da jih zagledajo o polnoči. Vožnja je ves čas bila ugodna. Srečali so nekaj bark, ki so plule v Bizanc. Vse so poznale Epafroditovo jadrnico in vse so jo spoštljivo in navdušeno pozdravljale. Epafro-

dit se jim je nalašč bližal, ker je hotel, da potoma povedo carskim ladjam, kam je bežal. Preračunal je natančno, da morajo ladje preganjalke zakasniti en dan ob najhitrejši vožnji. Toliko časa pa mu je zadostovalo, da načrt izvede in izbriše vsako sled za seboj.

Opolnoči se je oglasil suženj na jarbolu: »Lučil!«

»Toper,« je ponovil krmar in se priklonil Epafroditu. Takoj so pričeli poveljati jadra. Vesla so le polagoma udarjala v vodo in gnala jadrnico v pristan. Preden so prišli v sosesčino bark, je ukazal Epafrodit: »Sidro!«

Velika vretena so zaškripala, maček se je potopil in zapičil v dno, ladja se je stresla, nekoliko nagnila in obstala. V morje so spustili čolniček. Vanj sta sedla Epafrodit in Numida, moštvo je ostalo na ladji in poleglo. Edini evnuh Spiridion ni zaspal. Vse noči in dneve je prebedel na barki. Zaril se je v kot pod krovom, pokril s plahdami vreči z denarjem in prečepel na njih v groznem strahu. »Če jih ulove?« Zamižal je vselej ob sami misli in se stisnil v klobčič ter objel svoj zaklad. Kadar se mu je vrnil zopet pogum, ko je na ladji vse počivalo in so doneli le udarci tolkača veslačem, je odgrnil umazane plahte, odvezal vrečo s tisoč zlatimi bizantinci ter s slastjo tipal po zlatnikih, prešteval jih s potnimi rokami in

spuščal tiho na kupček. Če mu je iz tresce se roke zdrknil zlat in je tanko zacingljalo, je vselej vztrepetal. Vso dušo mu je objela nedosežna sladkost ob tem glasu, hkrati pa mu je grozen strah zgrabil mozeg, da je pokril z vsem telesom svoj zaklad in prisluškaval dolge trenutke, če ni glas koga zbudil in privabil dolgo roko, ki bi se iztegnila iz mraku in segla po denarju. Ko je prebil strah, je štel dalje, preštel do zadnjega, spravil, tesno zavezal vrečo in pričel razmišljati, česa bi se lotil. Prisko-paril si je toliko, da bi lahko brez dela živel. Ali kako bi mogel posegati v kup, ki bi kopnel in ginil. Ne. Sklenil je, da v Toperu izstopi in gre v Solun ter nepoznan započne majhno trgovino.

Zato je tako silno hrepenel, da bi se mogel izkrcati. Toda Epafrodit je šel, z njim Numida, moštvo spi brezskrbno spanje, on pa bedi, čaka in se trese. Naj se dajle pridejo ladje iz Bizanca... Zadrgetal je ob tej misli in se ozrl skozi okroglo lino izpod krova.

Kakor bi ga speklo, je odmaknil obraz. Počasi se je dvignil in pritisnil samo eno oko k lini.

Zastokal je, zaječal in se zvil nad svoj zaklad. Otrpnil mu je razum, stisnil ga je toliki strah, da se je od drgetanja stresal pod njim.

(Nadaljevanje sledi)

Mike Željko je sedemnajst let županov v Gribljah v Beli krajini. Nato je svojo odgovorno mesto prepustil drugemu, sam pa je dobil častni vzdevek »stari župan«, ki ga je zaradi svoje popularnosti obdržal do smrti. Na ta svoj vzdevek je bil Mike zelo ponosen, saj se je zavedal svojega nesebičnega in poštenega županovanja. To je bilo pred prvo svetovno vojno. Belokranjski fantje so po raznih frontah prelivali svojo kri za presvitlega cesarja. Mike zaradi bolehnosti ni bil v vojski. Takrat je doma županoval. Pomagal je ljudem v hudem in dobrem po svoji poštenu vesti ter čakal, da zmaga pravica. Pa je šla Avstrija in prišla Jugoslavija,

sam. In nazadnje, ko je Željko imel že polno grlo solz od ginjenosti nad samim seboj, mu je glavar povedal, da prejme za svoje županske zasluge zlato medaljo.

Pri teh besedah je glavar vzel iz žame-taste škatlice medaljo, ki se je svetila kakor pravi avstrijski cekin. Stari dobri Željko je posmrknil od ginjenja. Krepko se je izpršil, da mu je glavar pripel medaljo. Nato se je lepo zahvalil ter stopil visoko zravnan k vratom. Takrat ga je pa glavar poklical nazaj, češ da mora podpisati še akt o odlikovanju ter — plačati takso.

Zdaj je bilo Željkove prijaznosti naenkrat konec. V očeh se mu je zabliskalo. Hitro si je odpel medaljo, jo ježno položil glavarju na mizo in rekel: »Kaj vraga, še takse bom plačeval za svoje zasluge, o katerih ste mi prej toliko lepega povedali. Tu imate medaljo, kar obdržite jo!«

Seveda glavar ni hotel vzeti medalje nazaj. Vljudno se je opravičil s kopico

Črnomojlu opravek ter sem zavil na južno k Laknerju, sva se srečala... Vedel sem, po kakšnih opravkih je bil v Črnomojlu, pa sem slovesno stopil k njemu, da mu čestitam. Joj, kako namršeno me je pogledal.

»Ti si tudi eden od tistih, ki so imeli svoje prste vmes pri mojem odlikovanju,« mi je očitajoče zabrusil.

Iz žepa je potegnil škatljico in jo odprl. Medalja se je zalesketala. Nisem si mogel kaj, da ne bi bil vznemirjen nad to lepoto.

»Kako, da nisi zadovoljen s tem lepim odlikovanjem?« sem se začudil.

Željko pa je bil ves togoten.

»Kaj vraga boš norce bril iz mene in hvalil ta pleh? Vurmohar mi je rekel, da je to navaden pleh in jaz jo bom Švarske-mu v nos hitil ali pa jo psu Kaletu obesim za vrat.«

Kar pihal je od jeze in dolgo sem se trudil, da je pristal, da popijeva »miro-

Jesenski šepet

Veter mi šepetuje

burno v uho —
okrog mene vse trepeče —
čul besedo sem temno:

Hodi, hodi, tavaj
skozi čas vesel,
dvigni se, pofrfojavaj,
da ne zgrudiš se v pepel.

Piš se zgubil je v daljavi,
gledal srepo sem za njim...
V srcu pa me dvom je davil:
Sem življenja — ali smrti sin?
Ulrich Dobnik

taka mrcina, čeprav molčeč, »če nam bo-
do kaj plačali za to.«

Skromni istrski kmetje, ki so videli v vsakem tujcu nekaj čudežnega, so takoj planili na noge.

»Hekto vina dobila, če bosta točo res preprečila.«

»Pojdi, Janez, in naredi, da bo prav.«

Janez je odšel na dvorišče in se ozrl proti pretečim oblakom. Mrmral je nerazumljive besede in križal z rokami. Nikakega uspeha ni bilo opaziti. Oblaki so bili čedalje bolj mrki in grozljivo mrmra-nje v njih je še bolj naraščalo.

»Kako kaže, Janez?« je zaklical Pepi iz kleti.

»Slabo. Že v tretje sem zmolil kozjo molitvico, pa nekam nič ne pomaga.«

»Eh, že vidim, da brez mene ničesar ne zmoreš!« je godrnjal Pepi. S težavo se je skobacal na noge, ki so bile videti čudno šibke in negotove. Brez dvoma posledica pihanja in visokih pen! Prijel se je za obod vrat in se s težavo pomikal na dvorišče.

»Umakni se, Janez, zdaj bom že sam opravil.« Zahteval je majoliko vina. Vrh-njo polovico vsebine je izpil držeč majo-liko v desnici; ko je izpil še spodnjo, je preložil majoliko v levico. Pogladil si je mokre brke z veliko rdečo ruto in se svečano ozrl v oblake. Dvignil je prazno ma-joliko proti njim in začel:

»Hokus pokus imporatus, marš oblakus, niks točakus!«

In oblaki, ki so prihajali od Nabrežine, so se polagoma pomikali proti Bujam in izginjali na jug. Pretkani Pepi je pač računal z dejstvom, da oblaki stokrat pre-tijo, preden stresejo svoje ledeno zrnje, in uspelo mu je.

Hvaležnost istrskih vaščanov je bila brezmejnja. Iz vseh kleti so mu nosili vi-na in napolnili je z njim sodček, ki je držal več kot sto litrov. Najpametnejši so se drenjali okoli njega in ga prosili, naj tudi nje nauči te koristne umetnosti.

»Ne smem, ljudje božji, sem zaprisežen. Saj bi vam tudi nič ne koristilo, če vas naučim. Tisti, ki hoče točo odpravljati, mora biti v to na poseben način posve-čen. Mene je posvetil sam patriarh trža-ških škavonov.« (Škavoni so svečeniki srbske pravoslavne cerkve v Trstu, ki si pogostoma nakujejo lepe denarce na račun ljudskega praznoverja.)

»Vidiš, Janez«, je modroval Pepi, ko sta vozila proti domu, »človek si mora znati pomagati, kakor je rekel tisti berač, ki je vrečo z glisto prevezal. Kdor si hoče pomagati na tem svetu, mora imeti zmeraj odprto glavo in ne kakor ti, ki imaš odprto glavo samo takrat, ko se ti zdeha.«

ANEK DOTE

Kardinal Richelieu je imel lepo in veli-ko knjižnico. Nekoč so prišli prijatelji, da bi si jo ogledali. Kardinal je poklical svojega knjižničarja in mu naročil, naj tujce pospremi. Po ogledu so se gostje zahvalili. »Vaša knjižnica je imenitna,« je pripomnil eden izmed njih, »toda knjiž-ničar je pravcato čudo nevednosti.«

Tedaj se je Richelieu zvito zasmejal. »Glejte, gospodje,« je menil, »to sem si uredil kakor sultan. Knjižnica je moj ha-rem in varuje mi jo evnuh.«

Mark Twain je urejal neki časopis. Le-pega dne se pojavi pri njem možakar s pritožbo, da so objavili njegovo smrt, če-prav je bolj živ kot kdajkoli. Twain je trdovratno dopovedoval, kako zaupa svo-

jemu dopisniku in da mora vest potem-takem držati. Možakar pa je vztrajal, da živi, in zahteval popravek. »Nemogoče!« je zavpil Twain, »moj časopis načelno ne prinaša popravkov!«

Takrat je možakarja minilo potrpljenje in je tekkel k odvjetniku. Twaina so sod-nijsko pozvali, naj vest demantira. Zdaj se je moral ukloniti, vendar je to storil čisto po svoje. V naslednji številki je ob-javil možakarjevo ime v rubriki novoro-jenčkov.

Znanega francoskega pisatelja Sartra so vprašali, če mnogo bere. Pa je odgovoril: »Vprašati pisatelja, če mnogo bere, je prav tako kot vprašati zdravnika, če jem-lje mnogo zdravil...«

Odlikovanje župana Željka

Željko je doma gospodaril ter pridno obi-skoval Veliko Plešivico z bisago na rami ter se dobre volje vračal s polnimi barilci belokranjske črnine.

Prvo leto po vojni me je služba zanesla v Belo krajino, kjer sva se z Željkom srečala in sprijateljila. Ko sem bil nekoč v Črnomojlu, sem tam mimogrede zvedel, da bo stari gribeljski župan Mike Željko odli-kovan. In celo zlato medaljo bo dobil. To pa reš ni majhna reč. Še sam sem bil ves-ter sem pohitel proti Gribljah, da mu veselo novico sporočim.

Ko sem mu povedal, kaj sem zvedel od samega okrajnega glavarja, me je sprva neverno poslušal, končno pa rekel: »V stari Avstriji sem bil več let župan, pa mi ni tisti pokojni »bosoktar« nič dal, no, se me je pa konči spomnil Švarski in le-po se mi vidi to od njega.«

Pa je preteklo nekaj tednov, o Željkovi zlati medalji pa ne duha ne sluha. Kar bal sem se srečanja s starim županom, saj bi lahko mislil, da sem ga potegnil. Pa je že tako na svetu, da se največkrat zgodi tisto, česar si najmanj želimo. Ta-ko se je zgodilo, da sva se z Željkom srečala na tržni dan v Črnomojlu.

Seveda me je pisano pogledal.

»Kaj si me imel za bedaka?« je zago-drnjal. »Kje pa je medalja, o kateri si mi pripovedoval? Kmalu bom ženil sina in sem mislil, da bom imel na svatbenem pi-ru medaljo na prsih, no, pa ni nič...«

Prepričeval sem ga, da je čista resnica, kar sem mu povedal. Prav gotovo bo odli-kovan. Pa ga nisem mogel čisto prepri-čati in sva se nekam hladno poslovila.

Pa je le obveljala moja...

Nekaj dni po našem srečanju so Želj-ka uradno klicali v Črnomojlo k okrajne-mu glavarju.

Visoki uradnik, pred katerega je Željko strumno stopil z uradno pozivnico v roki, ga je sprejel prijazno, kar prijateljsko. Ponudil mu je stol in ko sta oba sedla, se je z njim prijazno pomenil. Nato pa je vstal in postal uradno svečan. Z vzne-senimi besedami je začel govoriti o Želj-kovih zaslugah tako, da Željko kar sam sebi ni verjel, da je ta zaslužni mož on

lepih besed in prajazno spremil Željka do vrat. Takse ni več niti omenil. Seveda Željko ni vedel, da je potem glavar plačal takso za njegovo odlikovanje iz lastnega žepa.

Željko pa je svetlo medaljo malomarno vtaknil v žep ter jo mahnil naravnost k urarju Fabijanu na Glavnem trgu.

»Ti, Fabijan, koliko je pa vredna tale zlata medalja, ki sem jo zdajle dobil od glavarja?« je vprašal že na pragu.

Izkušeni zlatar ni blestečega odlikova-nja niti v roke vzel, ko je povedal s sme-hom: »To je pozlačen pleh, nič drugega.«

Željku je kar sapo zaprlo. Pogledal je kakor sama huda ura, pograbil medaljo ter s treskom zaprl vrata za seboj. Na vrat in nos ga je zaneslo v Laknerjev ho-tel, kjer je z dvojno mero črnine poplak-nil svojo pekočo jezo in razočaranje.

Ker sem imel tudi takrat slučajno v

FRANCE MAGAJNA:

Kako sta Pepi in Janez točo preganjala

Druga največja vas v Vremski dolini so Škoflje. Prebivalci te vasi govorijo je-zik, ki je zelo podoben slovenskemu. Ka-dar rečejo: »Pesti kotu, pače roč!« pome-ni to v našem jeziku: »Pusti kotel, ker peče ročaj!« Kdo ve, morda smo si res jezikovno sorodni. Njihov državni grb je rak, a o tem bom pozneje kaj povedal.

Škofeljski so se proslavili že v davnih dneh. Odhajali so namreč v velikih tru-mah v pivške gozdove in tam nabirali mravljinčja jajca. V pletenih oprtnjakih so jih odnašali v Trst in jih tam prodajali tistim, ki so imeli kanarčke, papige in po-dobne pevce. Drobne ptičke imajo mrav-ljinčja jajca zelo rade, pa naj bodo ocvrta na volovsko oko ali pa naj bo iz njih na-pravljen »Šmorn«.

Ta nekdanja znamenita škofeljska in-dustrija je, žal, v poslednjih desetletjih povsem propadla. Le v spominu se nam je še ohranila. Na vsak način pa, če boste srečali na cesti človeka iz Vremske do-line in bo dišal po mravljinčjih, lahko sta-vite svete Neže doto, da je to Škofljec.

Škofeljski so znani kot hudi oholači, ved-no pripravljeni, da potegnejo nekoga za nos in pri tem nimajo usmiljenja niti do svoje lastne matere. Pokojni Pepe Gašpe-rinov, ki je imel na Škofljah oštarijo, je nekega dne spoznal, da imajo njegovi so-di v kleti žalostno votle glasove in da bo-lehajo na sušico. Potrebna je bila hitra pomoč. S pnevmatoraksom ali kakšnim drugačnim pihanjem zraka v sode bi se bolezensko stanje še poslabšalo. Samo ena pomoč se je nudila: najeti brž voznika in odrediti v Istro po vino. Kot pame-ten in razsoden možak je tudi tako na-priavil.

Nalival je nekje na Koprskem. Dobro črno vino, skoraj sam refoško. Kmet, od katerega je kupil, je točil v visoko, od ob-lasti »cementirano« mero. Pepi ni delal drugega, kot da je štel mero za mero in pihal na vso moč v rdeče pene, da bi no-ben odmerek ne mogel biti prepričen. Po-vršina vina je morala pri vsakem odmer-

Izreki

Zaljubljen si takrat, če človeka ne po-gledaš z očmi, marveč s srcem.

Audrey Hepburn

Najbolj duhovite dialoge imamo zme-raj sami s seboj.

Andre Maurois

Za žensko pri tridesetih so leta kakor oblazinjeni stoli: na vsakem lep čas po-čiva.

Sam Levison, amer. humorist

Na nič se ženske ne navadijo tako na-glo kakor na razvajenost.

Maurice Chevalier

Ženske imajo najraje molčeče moške, ker so pomotoma prepričane, da jih zato tudi pozorno poslušajo.

Sacha Guitry

Nihče ne ve natančno, kako staro je človeštvo. Vsakdo pa bi lahko vedel, da je staro dovolj, da bi pokazalo več pame-ti, kot je dejansko kaže.

Bertrand Russel

Ljubljanska Opera v Celovcu

(Nadaljevanje s 1. strani)

zula Mladena Devideja s soprogo ter ostale člane generalnega konzulata v Celovcu. Poseben pozdrav in zahvala pa sta veljala članom ansambla Opere iz Ljubljane, ki so s svojo umetnostjo nudili vsem navzočim užitka polne trenutke. Kot skromno darilo in zunanji izraz priznanja so bili umetnikom podarjeni lepi šopki nageljnove.

Ob zaključku smo zapustili gledališče

Obnova meje med Avstrijo in Jugoslavijo

Po poročilih Jugopresa bo kmalu sklenjena med Avstrijo in Jugoslavijo konvencija o obnovi meje. Prvi del predhodnih razgovorov, ki sta jih imele prvo polovico novembra letos avstrijska in jugoslovanska delegacija v Mariboru, je končan in obe delegaciji sta se sporazumeli, da prihodnjo pomlad pričnejo postavljati nove obmejne oznake. 3. decembra pa sta se obe delegaciji sestali v Grazu, da dokončno formulirata dogovor o obnovi mejne črte.

Avstrija je izmed jugoslovanskih sosedov zadnja začela z Jugoslavijo reševati ta vprašanja. Do te zakasnitve je prišlo zaradi tega, ker so čakali, da stopi v veljavo avstrijska Državna pogodba in da

z željo, da bi kmalu spet prišlo do podobnega gostovanja, kajti nepopravljiva škoda bi bilo opustiti tradicionalno sodelovanje, ki je že doslej rodilo tako lepe sadove.

V soboto zvečer je bila ista opera uprizorjena za celovško publiko na prireditvi kulturnega referata koroške deželne vlade. Tudi ta predstava je bila zelo dobro obiskana, po prireditvi pa je za goste iz Ljubljane priredil sprejem deželni glavar Ferdinand Wedenig.

na drugi strani končajo svoje delo jugoslovanske ekipe, ki so v teku zadnjih let bile zaposlene na drugih obmejnih odsekih. Te ekipe so bile zaposlene z novimi markacijami mejne črte z Madžarsko, Bolgarijo, Albanijo in Romunijo.

Z ozirom na terenske težave predvidevajo, da bo obnova mejne črte med Avstrijo in Jugoslavijo trajala dve leti.

Jugoslovansko delegacijo pri teh razgovorih vodi polkovnik Karlo Šuman, šef biroja za razmejitve v državnem sekretariatu za zunanje zadeve, avstrijsko delegacijo pa dr. Herbert Agstner, sekretar v ministrstvu za zunanje zadeve.

Kaj je z ameriškim umetnim satelitom?

Še in še smo brali v zadnjih tednih različne senzacionalne vesti o izstrelitvi prvega ameriškega umetnega satelita. Vesti so bile dokaj neenotne in vsak list je poskušal biti bolj senzacionalen. Pri tem tudi radio ni zaostajal. Rezultat vsega tega je, da ob zaključku lista še ne kroži niti en ameriški satelit, dočim sovjetska satelita že dolgo časa obkrožata Zemljo; prvi dva meseca, drugi pa en mesec.

Določen je bil tudi že točen termin izstrelitve, in sicer za sredo tega tedna ob 18. uri. Termin je bil nato od ure do ure preložen, enkrat zaradi neugodnega vremena, drugič pa zaradi »majhnih tehničnih pomanjkljivosti«. Ko so Sovjeti pri-

pravljali izstrelitev, so molčali in delali ter premagali tehnične pomanjkljivosti. Govorili pa so, ko je bil dosežen uspeh, se pravi, ko je satelit dejansko že krožil. Tudi ostalim, ki se trudijo doseči te uspehe, bi bilo priporočljivo isto!

Ameriški umetni satelit, ki ga nameravajo izstreliti, tehta približno 2 kg, medtem ko tehta prvi sovjetski 83,5 kg, drugi pa kar 508 kg. Gibal se bo baje v višini 500 km. Ker je tako majhen, saj je njegov premer le 15 cm, ga s prostim očesom ne bo mogoče videti, dočim sta sovjetska satelita ob ugodnih atmosferskih prilikah tudi s prostim očesom vidna, čeprav kroži prvi 900 km, drugi pa 1700 km visoko okoli Zemlje.

Velikanski požar v višini 2400 metrov

V noči od sobote na nedeljo je izbruhnil velik požar na gradbišču hidrocentrale Reisseck, 2400 metrov visoko, kjer je zaposlenih tudi mnogo Slovencev iz različnih krajev Koroške. Takoj po izbru-

hu požara je začelo boj s plameni 90 delavcev. Požar zadušiti pa je bilo zelo težavno, ker je močno pihal veter, ki je stalno menjal svojo smer ter tako pospeševal razširjevanje uničujočega ognja. Sedem ur so se delavci borili s plameni in rešili skladišča goriva, stanovanjske barake, mehanične delavnice in žičnico. Ni so pa uspeli rešiti številnih delavnic, tovarne za beton in lesnega skladišča.

Doslej ugotovljeno škodo cenijo na okoli dva milijona šilingov, razen tega pa bodo tudi nadaljnja gradbena dela nekaj časa zastala, saj je bila ravno tovarna betona srce vseh del na tem gradbišču.

Potujoči kino SPZ predvaja

od sobote, 7. decembra do četrta 12. decembra 1957 film:

»Odločitev na reki«
(Entscheidung am Fluss)

v soboto, 7. decembra ob 20.00 uri v **Kotmari vesi** pri Ledererju,
v nedeljo, 8. decembra ob 15.00 uri v **Bilčovsu** pri Miklavžu,
ob 20.00 uri v **Škofičah** pri Schützu,
v torek, 10. decembra ob 20.00 uri na **Radišah** v farni dvorani,
v sredo, 11. decembra ob 20.00 uri v **Globasnici** pri Šoštarju,
v četrtek, 12. decembra ob 20.00 uri v **St. Janžu** pri Tišlerju.

Film za mladino prepovedan.

V Parizu potrebujejo letno 100.000 novih stanovanj

Pomanjkanje stanovanjskih prostorov je še vedno pereče vprašanje skoraj v vseh državah. Tudi Francija se mora na tem področju boriti z velikimi težavami zlasti v večjih mestih. Praktično nerešljiv je ta problem posebno v Parizu, kjer se število prebivalstva mesta in okolice iz dneva v dan hitro veča, na drugi strani pa se razpoložljivi stanovanjski prostor občutno krči tudi vsled staranja številnih starih poslopij.

Na podlagi statistike so ugotovili, da bi morali v Parizu in okolici vsako leto zgraditi 100.000 novih stanovanj, če bi hoteli rešiti sedanjo stanovanjsko krizo.

Zadnja letošnja dražba plemenske živine

Zadnja letošnja dražba plemenske živine pinzgause pasme bo v Feldkirchenu v petek 13. decembra ob 9.30 uri dopoldne. Prignanih bo 40 bikov in 30 krav in telic. Izbiranje za plemo in razdelitev v razrede bo dan poprej ob 14 uri.

Delež prebivalstva v kmetijstvu nazaduje

V Avstriji je v zadnjih letih delež kmetijskega prebivalstva nazadoval od 35 na 22 odstotkov, je povedal minister za kmetijstvo Thoma v dunajskem parlamentu.

Samski trgovec, ki ima svojo hišo in avto, išče slovensko, narodno zavedno žensko štiridesetih do petdesetih let, ki ima veselje tudi za trgovino. Poroča ni izključena. Otrok ni ovira. Točne objasnitve se dobijo s šifro »Uvidevnost« pri uredništvu našega lista.

Prodajam kompletno električno centralo, nabavljeno leta 1954, (turbino, dinamo, motor in potrebni vod) pod ugodnimi pogoji. Interesenti naj si jo ogledajo ali pa se pismeno javijo na naslov: **Martin Kassel**, p. d. Gutschmann v **Tovsti vrh**, pošta **Vovbre pri Velikovcu**, Haimburg bei Völkermarkt.

Velika izbira sadnih drevesc, posebno sort, kakršnim slana ne škoduje ob času cvetenja.
Ing. Marko POLZER
St. Vid v Podjuni — St. Veit im Jauntal.

Torek, 10. december:

5.00 Pisan glasbeni spored — 8.05 Narodne in domače viže za različne okuse — 8.35 Axman: Moravski plesi — 9.00 Zabavni mozaik — 10.10 Z melodijami na pot — 11.30 Za dom in družino — 11.45 V ritmu swinga in cha, cha — 12.30 Kmečka univerza — 13.15 Trio Dorka Škoberneta — 13.30 Pester operni spored — 14.35 Voščila — 15.40 Potopisi in spomini — 17.10 Španija v pesmi in plesu — 18.10 Športni tednik — 20.30 Dirnbach: Krog brez izhoda, igra.

Sreda, 11. december:

5.00 Pisan glasbeni spored — 8.05 Pisana paleta — 9.15 Za ljubitelje domačih pesmi in napevov — 10.10 Simfonični plesi — 11.00 S pesmijo po svetu — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 14.35 Voščila — 16.00 Koncert po željah — 17.10 Sestanek ob petih — 18.00 Kulturni pregled — 18.30 Pesmi in plesi iz Kambodže — 20.00 „Halka“, opera.

Četrtek, 12. december:

5.00 Dobro jutro! — 8.05 Zborovske skladbe — 9.00 Glasbeno potovanje po svetu — 10.10 Prelistajmo naš zabavni album — 11.45 Pesmi za naše male — 12.00 Melodije s sončnega juga — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Odmevi iz Broadwaya — 14.20 Zanimivosti — 14.35 Voščila — 17.10 Ali jih poznate — 17.30 Pol ure filmskih melodij — 20.05 Četrtek večer domačih pesmi in napevov.

Petek, 13. december:

5.00 Jutranji zvoki — 6.40 Naš jedilnik — 8.05 Jutranji divertimento — 9.20 Domači zabavni ansambli — 10.10 Spored priljubljenih solističnih skladb — 11.00 Pesmi in plesi raznih narodov — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Poje akademski oktet — 13.15 Od arije do arije — 14.35 Voščila — 15.40 Iz svetovne književnosti — 17.10 Cowboy-ske pesmi — 18.50 Družinski pogovori — 20.30 Sala in smešnost v „resni glasbi“.

RADIO CELOVEC

Poročila dnevno: I. program. — 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 17.00, 20.00, 22.00.
II. program. — 6.00, 7.00, 13.00, 17.00, 19.00, 22.00.

Vsakodnevne oddaje: I. program. — 5.35 Jutranja godba — 6.00 Oddaja za kmete — 6.10 Pestrí zvoki — 7.00 Pisan spored za jutranjo uro — 10.10 Gospodinjinski magazin — 11.00 Dobro razpoloženi ob enajstih — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.03 Pestro mešano — 13.00 Opoldanski koncert — 14.45 Prav za vas — 18.00 Sami šlagerji — 19.30 Odmev časa.

II. program. — 5.35 Dobro jutro! — 6.05 Z godbo v dan — 7.15 Mali koledar — 8.10 Radijski pisemski nabiralnik — 12.03 Automobilsti med potjo — 14.30 Mednarodna univerza.

Sobota, 7. december:

I. program: 8.45 Sirni pisani svet — 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca (slov.) — 14.30 Pozdrav nate — 16.30 Lepo dekle, obrni se! — 17.10 Odlični izbor — 18.10 Reportaža o romanjih (slov.) — 20.30 Prvič pride drugače... in drugič kot si mislimo.

II. program: 9.00 Huzarji in rozinjin štrukelj — 14.10 Oddaja za mladino — 17.55 Iz parlamenta — 20.15 Lov v glasbi — 21.00 Vi želite mi igrano.

Nedelja, 8. december:

I. program: 6.10 Vesele melodije — 7.20 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 9.00 Nedeljski venček melodij — 11.00 Veselo petje — veselo igranje — 14.15 Ljudska godba v Avstriji — 14.30 Pozdrav nate — 17.05 Poskočne melodije — 19.00 Športna poročila — 21.15 Redka muzika.

II. program: 10.00 Zaupne melodije — 14.00 Poslušaj in boš znal — 18.30 Srečanje pri televiziji — 20.00 Želje, ki jih radi izpolnimo — 21.15 Vroče želje.

Ponedeljek, 9. december:

I. program: 8.45 Zapiski iz domovine — 14.00 Poročila, objave. Domače pesmi pojejo domači pevci (slov.) — 16.45 Znanje za

RADIO PROGRAM

vse — 18.45 Za našo vas (slov.) — 19.15 Od plošče do plošče — 20.16 Srečanje pri Donauland.

II. program: 9.00 Naša radijska družina — 18.15 Pisan venček melodij — 20.00 Nobelova nagrada za literaturo 1957 — 20.45 Orkestralni koncert.

Torek, 10. december:

I. program: 8.45 Sodobno zdravljenje tuberkuloze — 14.00 Poročila, objave. Kaj povzroča zadah iz ust (slov.) — 15.45 Glasba iz filmov — 16.45 Otroci, mi pojemo — 18.25 Radijska prijateljica — 19.05 Veseli leksikon — 19.15 Lepe žene iz 1001 noči — 20.16 Liebermann: „Šola za žene“, opera bufa.

II. program: 9.00 Teden pri ZN — 17.55 Iz parlamenta — 19.30 Večerni venček melodij — 20.00 Ura strahov — 20.50 Parada znamenitih.

Sreda, 11. december:

I. program: 8.45 Iz ženskega sveta — 14.00 Poročila, objave. Kar želite, zaigramo (slov.) — 15.45 Melodije od včeraj in danes — 16.00 Oddaja za žene — 16.45 Iz raziskovalnega dela visokih šol — 18.45 Za ženo in družino (slov.) — 21.00 Zabavni koncert.

II. program: 14.45 Florentinske noči — 19.30 Lepe pesmi in melodije — 20.15 Habek: „Tujec onstran reke“, slušna igra.

Četrtek, 12. december:

I. program: 8.45 Avstriji v inozemstvu — 14.00 Poročila, objave. Z nobenim purgarjem ne grem jaz tavšat (slov.) — 15.45 Veseli zvoki — 18.45 Oddaja za kmete — 20.26 Lovska ura — 21.00 Zveneča alpska dežela.

II. program: 9.00 Svetle zvezde na opernem nebu — 19.45 Citre enkrat drugače — 20.10 Orkestralni koncert.

Petek, 13. december:

I. program: 13.20 Dvajset minut dunajskih melodij — 14.00 Poročila, objave. Aku-

stični mladinski list (slov.) — 16.00 Lepa pesem — 16.45 Znanje za vse — 18.15 Oddaja za mladino — 18.45 Iz slovenske književnosti — 19.05 Zgrabi srečo — 20.20 „Venus v luči“, slušna igra.

II. program: 9.00 Kavci na pegazu — 13.30 Iz parlamenta — 19.30 Za ljubitelje gora — 19.45 Iz alpske dežele — 20.30 Nič kot veselje ob glasbi.

RADIO LJUBLJANA

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00.

V ponedeljek, sredo in petek od 8.00 do 11.00 ure oddaja na valu 202,1 m in 98.9 mHz.

Sobota, 7. december:

5.00 Pisan spored — 6.40 Naš jedilnik — 8.35 Igra pihalna godba — 9.30 Popevke a la carte — 10.10 Dopoldanski koncert — 12.30 Kmečka univerza — 12.40 Odmevi iz Hollywooda — 13.15 Zabavna glasba na tekočem traku — 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 14.35 Voščila — 15.40 S knjižnega trga — 18.00 Okno v svet — 18.45 Jezikovni pogovori — 20.00 Veseli večer — 21.00 Izbrali smo za vas.

Nedelja, 8. december:

6.00 Domač nedeljski jutranji pozdrav — 8.00 Športna reportaža — 8.15 Kratek čas zabavnih ansambli — 9.15 Kar radi poslušate — 10.30 Ponovitev javnega večera — 12.10 Želimo — dober tek — 13.30 Za našo vas — 14.00 Voščila — 16.30 Glasbeni mozaik — 17.30 Silori: „Barake“, igra — 20.00 Zabavna glasbena oddaja — 21.00 Komorna dela.

Ponedeljek, 9. december:

5.00 Dobro jutro! — 8.05 Jutranji divertimento — 10.10 Dopoldanski komorni spored — 11.35 Kar po domače — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Operetne overture — 13.15 To in ono za vas — 14.35 Voščila — 16.00 Portreti slavnih pevcev — 17.35 Ameriške in kanadske pesmi poje Ernie Ford — 18.00 Mladinska oddaja — 20.00 Simfonični koncert.